

Algemeen	
Onderwerp	Richting Verblijf
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Marlot van der Kolk
Eenheid	Sturing
E-mail	m.vanderkolk@regiogv.nl
Kenmerk	18.0007961
Datum	19 september 2018

Voorstel

Nummer	Omschrijving
Voorstel 1.	Kennisnemen van het memo 'Samenvatting Rapport "Zo thuis mogelijk opgroeien"'
Voorstel 2.	Het rapport 'Zo thuis mogelijk opgroeien' vaststellen.
Voorstel 3.	De ontwikkelingen en mogelijke oplossingsrichtingen bespreken (zie de oplossingslijnen uit hoofdstuk 6 van het rapport 'Zo thuis mogelijk opgroeien')

Behandeling

Datum	Overleg	Doel	Conclusie
01-08-18	Individuele gesprekken met stakeholders	Bespreken	Aanbieders, verwijzers en gemeentelijke uitvoeringsdiensten zijn gesproken over hun beelden bij de huidige uitvoering en mogelijke oplossingsrichtingen. Deze input is in het plan verwerkt.
18-06-18	Bijeenkomst aanbieders verblijf	Bespreken	De analyse is getoetst en wordt herkend. Tevens hebben aanbieders meegedacht over oplossingsrichtingen.
26-06-18	Uitvoeringsoverleg	Bespreken	Behouden huidige situatie; ze willen EED niet beleggen bij gemeenten.
04-09-18	Ambtelijke klankbordgroep sociaal domein	Bespreken	De ontwikkelingen en oplossingsrichtingen zijn besproken. Deze worden gedragen.
19-09-18	Uitvoeringsoverleg	Bespreken	Het uitvoeringsoverleg is over de ontwikkelingen geïnformeerd.
19-09-18	Voorzittersoverleg adviesraden	Bespreken	De voorzitters van de adviesraden zijn op hoofdlijnen meegenomen en geïnformeerd.
04-10-18	Directie-overleg	Bespreken	Volgt.
11-10-18	Portefeuillehouders-overleg	Bespreken	Volgt

Toelichting

Beknopte toelichting

Vanaf 2015 werken de gemeenten al aan het terugdringen van residentiele zorg in de vorm van 24-uursverblijf in een instelling. Op basis van een kwantitatieve en kwalitatieve analyse zien we dat de transformatie in de jeugdhulp nog niet voldoende in beweging komt. We zien zelfs een tegengestelde beweging. Cijfers van het CBS tonen dat jeugdhulp in gezinsvormen (pleegzorg, gezinshuis) afnemen en verblijf in een instelling neemt juist toe. Ook landelijk is deze trend zichtbaar. We kunnen onze ambitie van zo thuis mogelijk opgroeien alleen realiseren als we sterk inzetten op een veranderopgave. De manier waarop 24-uursverblijfsvoorzieningen en jeugdhulpalternatieven binnen Gooi en Vechtstreek ingekocht en ingezet worden, moet anders. Het is daarom nodig om de gemeentelijke ambitie te herformuleren en te gaan sturen op concreet geformuleerde resultaten. Uiteraard in samenwerking met jeugdigen, hun gezin en netwerk, ketenpartners en (gemeentelijke) verwijzers.

In bijgevoegd rapport hebben we de huidige gang van zaken geanalyseerd. Op basis van deze analyse schetsen we in hoofdstuk zes van het rapport oplossingsrichtingen. Tijdens het portefeuillehoudersoverleg worden de ontwikkelingen toegelicht. Graag gaan we met de wethouders jeugd en onderwijs in gesprek over de in te zetten oplossingsrichtingen om de ontwikkelingen rondom verblijf de goede kant op te sturen.

Bijlage(n)

Nummer	Omschrijving
Bijlage 1.	Memo 'Samenvatting Rapport "Zo thuis mogelijk opgroeien"'
Bijlage 2.	Rapport 'Zo thuis mogelijk opgroeien'

Samenvatting Rapport “Zo thuis mogelijk opgroeien”

Algemeen	
Aan	Portefeuillehouders Jeugd en Onderwijs
Van	Marlot van der Kolk
Datum	28 september 2018
Verspreiden	Nee
Kenmerk	18.0008619

Dit memo bevat een samenvatting van het Rapport “Zo thuis mogelijk opgroeien”

Ambitie: kinderen groeien zo thuis mogelijk op

Kinderen groeien zo thuis mogelijk op. Dat is de ambitie van de samenwerkende gemeenten in de Gooi en Vechtstreek. Deze ambitie is in het transitiearrangement jeugd Gooi en Vechtstreek 2013 verwoord als “terugdringen van residentiële zorg”. Ook in de lokale beleidsplannen Sociaal domein van de samenwerkende gemeenten is het streven naar minder residentiële plaatsingen opgenomen. Dit in lijn met internationale verdragen en de taakopdracht uit de Jeugdwet.

Veranderopgave 24-uursverblijfsvoorzieningen en jeugdhulpalternatieven

Vanaf 2015 werken de gemeenten al aan het terugdringen van residentiële zorg in de vorm van 24-uursverblijf in een instelling. Op dit punt is de transformatie in de jeugdhulp nog onvoldoende gerealiseerd. We zien in de cijfers van het CBS dat jeugdhulp in gezinsvormen (pleegzorg, gezinshuis) afneemt en verblijf in een instelling toe neemt. Ook landelijk is deze trend zichtbaar.

We kunnen onze ambitie van zo thuis mogelijk opgroeien alleen realiseren als we sterk inzetten op een veranderopgave. De manier waarop 24-uursverblijfsvoorzieningen en jeugdhulpalternatieven binnen Gooi en Vechtstreek ingekocht en ingezet worden moet anders. Het is daarvoor nodig om de gemeentelijke ambitie te herformuleren en te gaan sturen op concreet geformuleerde resultaten. Uiteraard in samenwerking met jeugdigen, hun gezin en netwerk, ketenpartners en (gemeentelijke) verwijzers.

Fase 1 project “Verblijf”: advies over oplossingslijnen veranderopgave

Het rapport (zie bijlage) biedt een handvat voor de veranderopgave met oplossingslijnen op vier niveaus. Het gaat om oplossingen voor knelpunten die in de weg staan aan het realiseren van de volgende ambitie:

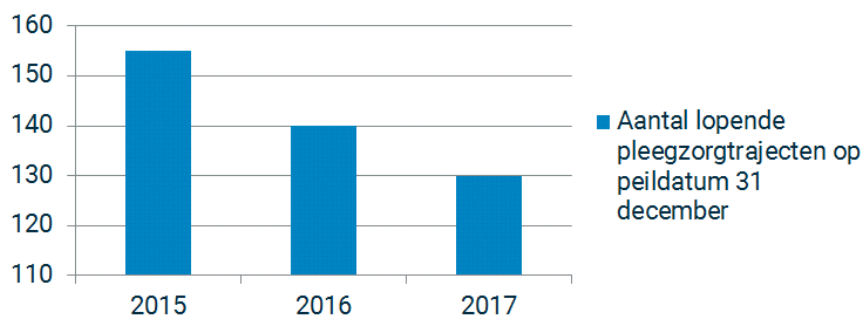
Ambitie: “Kinderen groeien zo thuis mogelijk op!”

Kinderen groeien zoveel mogelijk op in een **thuisituatie**. Samen met ketenpartners maken we mogelijk dat jeugdigen thuis kunnen blijven wonen. Passende hulp voor kind en/of ouders wordt **tijdig** ingezet en zij worden ondersteund door hun **netwerk**. De hulp is gericht op het realiseren van **duurzame oplossingen in de leefomgeving** van de jeugdige. Wanneer een jeugdige (even) niet thuis kan wonen dan woont hij/zij bij voorkeur in een **gezinsvorm**: bij voorkeur in een pleeggezin en anders in een gezinsvorm. Wonen in een instelling is een laatste redmiddel en wordt ingezet met als doel de jeugdige zo snel mogelijk weer in een gezin(svorm) te laten opgroeien. Indien een jeugdige wel uit huis wordt geplaatst dan gebeurt dit altijd in combinatie met het inzetten van **begeleiding van het gezinssysteem inclusief netwerk**.

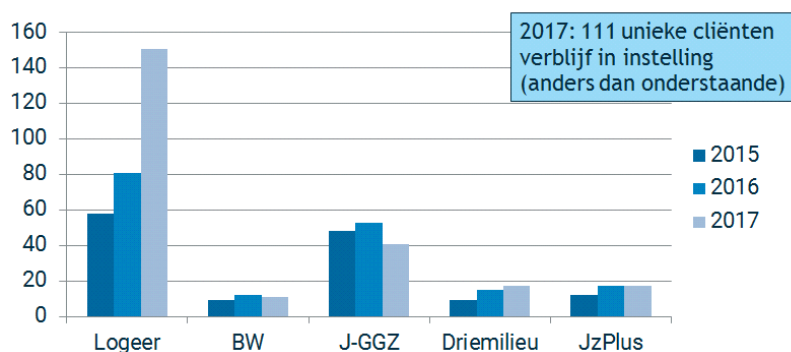
De oplossingslijnen zijn gebaseerd op een kwantitatieve en een kwalitatieve analyse van de huidige situatie en een analyse van de effecten van het gehanteerde inkoop- en bekostigingsmodel. Doorvoeren van de oplossingen biedt de gemeenten meer mogelijkheden om te sturen op resultaten en zo de ambitie van zo thuis mogelijk opgroeien te realiseren.

Kwantitatieve analyse: afname opgroeien in gezinssituaties en toename verblijf

Op basis van cijfers van het CBS en gegevens uit het DLP is een kwantitatieve analyse uitgevoerd. De gegevens in onderstaande tabellen tonen aan dat zo thuis mogelijk opgroeien, bij pleegouders, op basis van de cijfers van CBS afneemt en dat verblijf in een instelling toeneemt. Deze trend speelt ook landelijk; in de eerste evaluatie van de Jeugdwet staat dat de transitie is afgerond, maar dat de transformatie nog grotendeels vorm moet krijgen.



Figuur 1: Aantal lopende pleegzorgtrajecten op peildatum 31 december



Figuur 2: Aantal unieke cliënten in de volgende zorgvormen: logeerweekenden, beschermd wonen, jeugd-ggz, driemilieuvoorziening, jeugdzorgPlus en verblijf in instelling (behandelgroep).

Kwalitatieve analyse: knelpunten

Jeugdhulpaanbieders, professionals in de jeugdhulp en verwijzers in de toegang tot jeugdhulp lopen tegen de volgende knelpunten aan die in de weg staan aan zo thuis mogelijk opgroeien:

- vindbaarheid, bereikbaarheid en beschikbaarheid van een passend aanbod van 24-uursverblijfsvoorzieningen
- ontbreken van vormen jeugdhulp in de thuissituatie als passend alternatief voor 24-uursverblijfsvoorziening;
- (het delen van) expertise bij de verwijzers naar jeugdhulp en de ketenpartners;
- de huidige manier van inkoop en bekostiging van een 24-uursverblijfsvoorziening.

Inkoop- en bekostigingsmodel: knelpunten

- Er zijn meer dan dertig partijen gecontracteerd, waardoor het lastig is om harde afspraken te maken.
- Voor alle zorgvormen – behalve driemilieuvoorziening en JeugdzorgPlus – geldt een open house inkoopmodel. Alle vormen van 24-uursvoorzieningen jeugd worden inspanningsgericht bekostigd.

Er wordt dus niet ingekocht op beschikbaarheid (het 'reserveren' van bedden), maar op de aanwezigheid van de plekken. JeugdzorgPlus is hierbij de enige uitzondering. Inspanningsgerichte bekostiging betekent dat in een crisissituatie niet altijd direct een bed beschikbaar is. Ook doorplaatsing vanuit een crisisbed naar een reguliere 24-uursverblijfplaats is in een aantal gevallen niet tijdig gelukt, volgens informatie van de verwijzers.

- In de bekostiging en toelatingseisen bestaat geen onderscheid tussen de verschillende vormen van 24-uursverblijf. Deze vormen zijn echter wel aanzienlijk verschillend. Gezinshuizen worden ingezet met als doel dat jeugdigen met complexe problematiek kunnen opgroeien in een gezinsvorm. Zij blijven daar zo lang als nodig is, in tegenstelling tot 24-uursverblijf in gecombineerd met een behandelgroep in de instelling, waar in de meeste gevallen wordt toegewerkt naar terugkeer naar huis dan wel gezinsvorm en een zo kort mogelijk verblijf. Doordat gezinshuizen nu ook per jeugdige per dag worden bekostigd, is dit een zeer dure voorziening. Het ontbreken van kwaliteitseisen en bijpassende tarifiering voor gezinshuizen wordt gemist.
- Ook zijn er relatief weinig gezinshuizen in de regio. Jeugdhulpaanbieders clusteren hun aanbod in buiten de regio gelegen instellingen. Terwijl een gezinshuis in de regio aansluit op de ambitie van zo thuis mogelijk opgroeien. Het inkoop- en bekostigingsmodel hoort jeugdhulpaanbieders te stimuleren bedden in instellingen af te bouwen en meer gezinshuizen in de regio te vestigen als alternatief.
- Een driemilieuvoorziening wordt bekostigd voor een 'all-in tarief', terwijl 24-uursverblijf onder het jeugdhulp contract wordt bekostigd voor de 'hotel functie'. Het gevolg is dat aanbieders voor het inschrijven op het jeugdhulp contract beter bekostigd worden dan wanneer zij zich inschrijven als driemilieuvoorziening. In de praktijk blijkt dat aanbieders van dit verschil gebruik maken door zich in te schrijven bij het jeugdhulpcontract, terwijl zij een driemilieuvoorziening bieden.

Aanpak knelpunten: vier oplossingslijnen en te behalen resultaten

Om de ambitie van zo thuis mogelijk opgroeien te realiseren, is het noodzakelijk dat de samenwerkende gemeenten meer sturing gaan geven. De gemeenten sturen daarbij op de volgende vier niveaus:

1. Ambitie en resultaten
2. Toeleiding
3. Vorm en inhoud 24-uursverblijf en alternatieve vormen van jeugdhulp
4. Inkoop- en bekostigingsmodel

Voor ieder niveau is hieronder een eerste aanzet van een oplossingslijn uitgewerkt. Bij oplossingslijnen 3 en 4 zijn SMART geformuleerde resultaten opgenomen. Er zijn resultaten voor de korte en lange termijn geformuleerd. De korte termijn resultaten zijn een voorwaarde voor het realiseren van de meer lange termijn resultaten. Alle oplossingslijnen zijn van belang om de ambitie van "zo thuis mogelijk opgroeien" te realiseren.

Oplossingslijn 1: Vaststellen ambitie en SMART geformuleerde resultaten

In de afgelopen jaren ontbraken concreet (SMART) vormgegeven en vastgelegde doelstellingen en resultaten met betrekking tot 24-uursverblijfsvoorzieningen en alternatieven daarvoor. Het is daarom van belang om de ambitie nader te concretiseren en de te behalen resultaten SMART te benoemen en vast te leggen. Op basis van de ambitie en de benoemde resultaten kunnen de samenwerkende gemeenten de toekomstige inrichting vormgeven, monitoren en zo nodig bijsturen.

De ambitie en de SMART geformuleerde resultaten staan in H 2.

Oplossingslijn 2: Toegang tot en toeleiding naar jeugdhulp faciliteren

Voor verwijzers jeugdhulp en inwoners en jeugdigen hoort duidelijk te zijn welke jeugdhulp beschikbaar is. Alleen dan kunnen verwijzers naar een passende jeugdhulpaanbieder toeleiden. Ook is

het van belang dat bij de triage voldoende kennis, expertise en mogelijkheden beschikbaar zijn om een passende oplossing te vinden voor de jeugdige en zijn/haar gezin. Er wordt structureel aandacht besteed aan vakmanschap.

Oplossingslijn 3a: Ontwikkelen door jeugdhulpaanbieders van vormen van jeugdhulp in de thuissituatie als passend alternatief voor 24-uursverblijfsvoorziening

Inzet van passende jeugdhulp in de thuissituatie die oplossingsgericht is voor het hele gezinssysteem en met versterking van het sociale netwerk, kan uithuisplaatsing voorkomen en veiligheid waarborgen. Het is aan de gemeenten om zodanig in te kopen en te bekostigen dat jeugdhulpaanbieders geprikkeld worden deze vormen van jeugdhulp (verder) te ontwikkelen.

- In 2021 hebben jeugdigen in een moeilijke (gezins)situatie een vertrouwenspersoon, bijvoorbeeld uit het netwerk, een Jouw Ingebrachte Mentor (JIM), iemand uit een buurtgezin of meeleefgezin
- In 2021 is er voldoende en passende respijtzorg, zoals logeerhuizen, meeleefgezinnen en buurtgezinnen, beschikbaar in Gooi en Vechtstreek, om ouders te ontlasten wanneer dit nodig is en/of jeugdigen de mogelijkheid te bieden voor een 'break'.
- In 2021 zijn er (integrale) alternatieven voor 24-uursverblijfsvoorzieningen bereikbaar en beschikbaar en deze zijn bekend bij de verwijzers. De jeugd-ggz, LVB en jeugdhulp werken hierbij integraal samen.
- In 2021 zijn er passende alternatieven voor jeugdzorgplus beschikbaar; de locatie in Zeist is t.z.t. gesloten. Kinderen uit de regio Gooi en Vechtstreek worden niet meer in een gesloten voorziening geplaatst.
- In 2024 worden er geen jeugdigen onder de 12 jaar geplaatst in een instelling. Voor hen zijn er voldoende passende alternatieven beschikbaar en bereikbaar.

Oplossingslijn 3b: Ontwikkelen door jeugdhulpaanbieders van zo thuis mogelijke vormen van voor 24-uursverblijfsvoorziening

En als uithuisplaatsing, als laatste redmiddel en zo tijdelijk mogelijk, toch nodig is, dan is een zo thuis mogelijke 24-uursverblijfsvoorziening in de regio het meest aangewezen. Hierbij wordt de volgende 'ladder' gehanteerd: netwerk pleeggezin > bestandspleeggezin > gezinshuis > verblijf in een instelling. Direct een kind uithuisplaatsen kan onder omstandigheden noodzakelijk zijn. Met name als de veiligheid in het gezin in het geding is. Op deze oplossingslijn kun je denken aan het beschikbaar maken van gezinshuizen en het stimuleren van pleegzorg. Ook is het hierbij aan gemeenten om zodanig in te kopen en te bekostigen dat jeugdhulpaanbieders geprikkeld worden deze vormen van 24-uursverblijf (verder) te ontwikkelen.

- In 2021 is het aantal kinderen uit regio Gooi en Vechtstreek die verblijven bij een pleeggezin in de regio met xxx¹ procent toegenomen ten opzichte van 2017.
- In 2021 is het aantal kinderen uit de regio die verblijven bij een gezinshuis in de regiomeenten met xxx procent toegenomen ten opzichte van 2017.
- In 2021 is de residentiële groep van het LdH op de Van Hengellaan gesloten; het gaat hier om 8 plekken.²
- In 2024 zijn er voor jeugdigen boven de 12 jaar – waar een residentiele plek (tijdelijk) het meest passend voor is – passende plekken beschikbaar, vindbaar en bereikbaar.
- In 2024 is het aantal kinderen uit regio GV die verblijven in een jeugd-ggz instelling niet toegenomen ten opzichte van 2017 evenals het gemiddelde aantal verblijfsdagen.

Dit moet leiden tot een duidelijke afname van het aantal kinderen uit de regio die verblijven in een

¹ Waar 'xxx' is ingevuld, wordt op basis van een sessie met aanbieders, de aanpak van andere regio's en sectoren en advies van het ondersteuningsteam Zorglandschap een concreet percentage vastgesteld om op te sturen.

² Deze groep wordt in 2018 geopend. Hierbij zijn afspraken gemaakt dat over 3 jaar de groep moet zijn afgebouwd.

residentiele instelling. Hierover moeten harde afspraken worden gemaakt met aanbieders.

Oplossingslijn 4: Inkoop- en bekostiging die passend zijn bij de te realiseren resultaten

Het is belangrijk dat de inkoop- en bekostigingssystematiek passend zijn en bijdragen aan de te realiseren resultaten. In de huidige situatie is het moeilijk om te sturen en harde afspraken te maken met de >30 aanbieders van 24-uursvoorzieningen. Er wordt onderzocht welk systeem het meest passend is bij de oplossingslijnen en de te behalen resultaten. Hierbij is ook aandacht voor het beperken van de administratieve last voor aanbieders.

- In 2021 wordt er gewerkt volgens een nieuwe inkoop- en bekostigingssystematiek (de contracten worden verlengd voor 2 jaar; waardoor veranderingen op zijn vroegst vanaf 2021 opgenomen kunnen zijn in de contracten).

Deze oplossingslijnen dragen bij aan het realiseren van de ambitie van “zo thuis mogelijk opgroeien”. Het gaat hierbij om een inhoudelijke verbetering ten opzichte van de huidige situatie. De verwachting is dat de verbetering niet (direct) een kosten besparing op zal leveren en dit is bovendien niet het doel. Het zal vragen om een investering om deze transformatie verder vorm te geven; we kunnen passen richting minder uithuisplaatsingen als er voldoende passende alternatieven bestaan en in worden gezet.

Vervolg: bespreking in portefeuillehoudersoverleg voor fase 2 project “Verblijf”

Na bespreking van de vier oplossingslijnen in het directie-overleg en het regionaal portefeuillehoudersoverleg onderdeel Jeugd en Onderwijs in september/oktober 2018, leggen we de oplossingslijnen voor aan onze ketenpartners in een bijeenkomst in oktober. Ondertussen zijn de voorzitters van de adviesraden sociaal domein geïnformeerd over de voortgang van het project. Na bespreking en verdere uitwerking, is het streven om vóór 1 januari 2019 – en uiterlijk Q1 2019 - een advies uit te brengen aan het regionaal portefeuillehouders overleg Sociaal Domein Jeugd en Onderwijs. Hier voorafgaand wordt het uitvoeringsoverleg en directieoverleg geconsulteerd. Ook worden de adviesraden sociaal domein gevraagd om een advies uit te brengen. Dit is dan, conform de taakopdracht aan de projectgroep, een advies over de manier waarop jeugdhulp Verblijf binnen Gooi en Vechtstreek georganiseerd en daarmee ingekocht wordt.

Bijlage(n)

Bijlage: Rapport: “Zo thuis mogelijk opgroeien”

Zo thuis mogelijk opgroeien

*24-uursverblijfsvoorzieningen jeugd
Rapportage fase 1
-huidige situatie en oplossingslijnen-*

Project 'Verblijf'

Ons kenmerk	18.0007961
Versie	
Datum	4 september 2018
Contactpersoon	Marlot van der Kolk
E-mail	m.vanderkolk@regiogv.nl

INHOUD

Samenvatting	2
1. Inleiding	6
1.1 De opdracht	6
1.2 Definities	6
1.3 Leeswijzer	6
2. Ambitie en sturen op resultaten	7
2.1 Taakopdracht vanuit regelgeving en beleid	7
2.2 Veranderopgave: herformuleren ambitie en sturen op resultaten	7
2.3 Ambitie: "Kinderen groeien zo thuis mogelijk op!"	7
2.4 Resultaten: korte en lange termijn	7
2.5 Knelpunten en oplossingslijnen	8
3. Huidige situatie: kwantitatieve analyse	9
3.1 Informatie per zorgvorm	9
3.2 Cliëntroutes	14
3.3 Verwijzers naar 24-uursvoorzieningen jeugd	17
3.4 Concluderend	18
4. Huidige situatie: kwalitatieve analyse	20
4.1 Ervaringsdeskundige inwoners	20
4.2 Gemeentelijke uitvoeringsdiensten	20
4.3 Veilig Thuis	21
4.4 Gecertificeerde instellingen (JGB en WSG)	22
4.5 Aanbieders (<i>Youké, Leger des Heils, Sherpa, Kwintes, Intermetzo, Spirit</i>)	23
4.6 Aanbieders jeugd ggz (<i>GGZ Centraal Friesland en De Bascule</i>)	23
4.7 Concluderend	24
5. Huidige situatie: inkoop en bekostiging	25
5.1 Doelen inkoopbeleid	25
5.2 Inkoopprocedure	25
5.3 Contracten en bekostiging	25
5.4 Concluderend	27
6. Conclusie en vervolg	29
6.1 Conclusie: veranderopgave om transformatie alsnog te realiseren	29
6.2 Aanpak knelpunten: vier oplossingslijnen	29
6.3 Aanpak knelpunten: eerste uitwerking oplossingslijnen	29
6.4 Vervolg: richtinggevende discussie portefeuillehoudersoverleg voor fase 2	30

Bijlage 1: Definities verblijfsvoorzieningen	31
Bijlage 2: Context: (wettelijke) kaders, staand beleid en ontwikkelingen	32
Bijlage 3: Overzicht gesprekken t.b.v. kwalitatieve analyse	35
Bijlage 4: Verslag bijeenkomst met aanbieders	36

Samenvatting

Ambitie: kinderen groeien zo thuis mogelijk op

Kinderen groeien zo thuis mogelijk op. Dat is de ambitie van de samenwerkende gemeenten in de Gooi en Vechtstreek. Deze ambitie is in het transitiearrangement jeugd Gooi en Vechtstreek 2013 verwoord als “terugdringen van residentiële zorg”. Ook in de lokale beleidsplannen Sociaal domein van de samenwerkende gemeenten is het streven naar minder residentiële plaatsingen opgenomen. Dit in lijn met internationale verdragen en de taakopdracht uit de Jeugdwet.

Veranderopgave 24-uursverblijfsvoorzieningen en jeugdhulpalternatieven

Vanaf 2015 werken de gemeenten al aan het terugdringen van residentiële zorg in de vorm van 24-uursverblijf in een instelling. Op dit punt is de transformatie in de jeugdhulp nog onvoldoende gerealiseerd. We zien in de cijfers van het CBS dat jeugdhulp in gezinsvormen (pleegzorg, gezinshuis) afneemt en verblijf in een instelling toe neemt. Ook landelijk is deze trend zichtbaar.

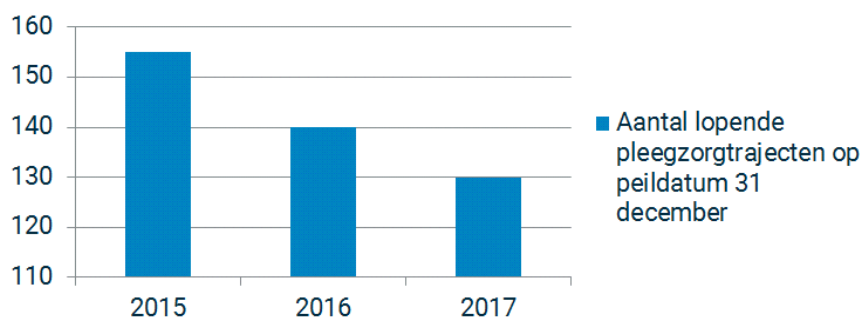
We kunnen onze ambitie van zo thuis mogelijk opgroeien alleen realiseren als we sterk inzetten op een veranderopgave. De manier waarop 24-uursverblijfsvoorzieningen en jeugdhulpalternatieven binnen Gooi en Vechtstreek ingekocht en ingezet worden moet anders. Het is daarvoor nodig om de gemeentelijke ambitie te herformuleren en te gaan sturen op concreet geformuleerde resultaten. Uiteraard in samenwerking met jeugdigen, hun gezin en netwerk, ketenpartners en (gemeentelijke) verwijzers.

Fase 1 project “Verblijf”: advies over oplossingslijnen veranderopgave

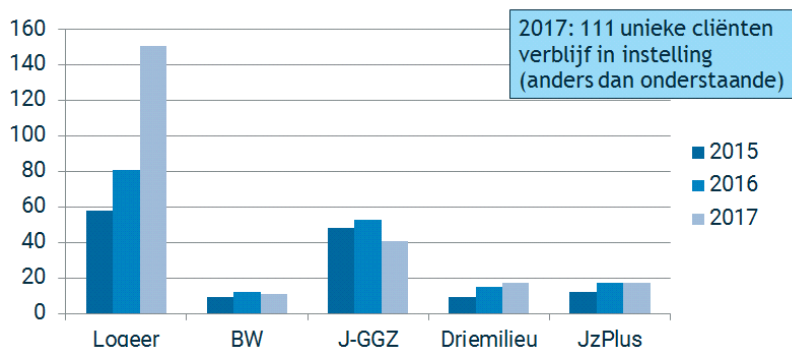
Dit rapport biedt een handvat voor de veranderopgave met oplossingslijnen op vier niveaus. Het gaat om oplossingen voor knelpunten die in de weg staan aan het realiseren van de ambitie dat kinderen zo thuis mogelijk opgroeien. De oplossingslijnen zijn gebaseerd op een kwantitatieve en een kwalitatieve analyse van de huidige situatie een analyse van de effecten van het gehanteerde inkoop- en bekostigingsmodel. Doorvoeren van de oplossingen biedt de gemeenten meer mogelijkheden om te sturen op resultaten en zo de ambitie van zo thuis mogelijk opgroeien te realiseren.

Kwantitatieve analyse: afname opgroeien in gezinssituaties en toename verblijf

Op basis van cijfers van het CBS en gegevens uit het DLP is een kwantitatieve analyse uitgevoerd. De gegevens in onderstaande tabellen tonen aan dat zo thuis mogelijk opgroeien, bij pleegouders, op basis van de cijfers van CBS afneemt en dat verblijf in een instelling toeneemt. Deze trend speelt ook landelijk; in de eerste evaluatie van de Jeugdwet staat dat de transitie is afgerond, maar dat de transformatie nog grotendeels vorm moet krijgen. In hoofdstuk 3 staat een kwantitatieve analyse in meer detail.



Figuur 1: Aantal lopende pleegzorgtrajecten op peildatum 31 december



Figuur 2: Aantal unieke cliënten in de volgende zorgvormen: logeerweekenden, beschermd wonen, jeugd-ggz, driemilieuvoorziening, jeugdzorgPlus en verblijf in instelling (behandelgroep).

Kwalitatieve analyse: knelpunten

Jeugdhulpaanbieders, professionals in de jeugdhulp en verwijzers in de toegang tot jeugdhulp lopen tegen de volgende knelpunten aan die in de weg staan aan zo thuis mogelijk opgroeien:

- vindbaarheid, bereikbaarheid en beschikbaarheid van een passend aanbod van 24-uursverblijfsvoorzieningen
- ontbreken van vormen jeugdhulp in de thuissituatie als passend alternatief voor 24-uursverblijfsvoorziening;
- (het delen van) expertise bij de verwijzers naar jeugdhulp en de ketenpartners;
- de huidige manier van inkoop en bekostiging van een 24-uursverblijfsvoorziening.

In H 4 staat de kwalitatieve analyse in meer detail.

Inkoop-en bekostigingsmodel: knelpunten

- Er zijn meer dan dertig partijen gecontracteerd, waardoor het lastig is om harde afspraken te maken.
- Voor alle zorgvormen – behalve driemilieuvoorziening en JeugdzorgPlus – geldt een open house inkoopmodel. Alle vormen van 24-uursvoorzieningen jeugd worden inspanningsgericht bekostigd. Er wordt dus niet ingekocht op beschikbaarheid (het 'reserveren' van bedden), maar op de aanwezigheid van de plekken. JeugdzorgPlus is hierbij de enige uitzondering. Inspanningsgerichte bekostiging betekent dat in een crisissituatie niet altijd direct een bed beschikbaar is. Ook doorplaatsing vanuit een crisisbed naar een reguliere 24-uursverblijfplaats is in een aantal gevallen niet tijdig gelukt, volgens informatie van de verwijzers.
- In de bekostiging en toelatingseisen bestaat geen onderscheid tussen de verschillende vormen van 24-uursverblijf. Deze vormen zijn echter wel aanzienlijk verschillend. Gezinshuizen worden ingezet met als doel dat jeugdigen met complexe problematiek kunnen opgroeien in een gezinsvorm. Zij blijven daar zo lang als nodig is, in tegenstelling tot 24-uursverblijf in gecombineerd met een behandelgroep in de instelling, waar in de meeste gevallen wordt toegewerkt naar terugkeer naar huis dan wel gezinsvorm en een zo kort mogelijk verblijf. Doordat gezinshuizen nu ook per jeugdige per dag worden bekostigd, is dit een zeer dure voorziening. Het ontbreken van kwaliteitseisen en bijpassende tarifiering voor gezinshuizen wordt gemist.
- Ook zijn er relatief weinig gezinshuizen in de regio. Jeugdhulpaanbieders clusteren hun aanbod in buiten de regio gelegen instellingen. Terwijl een gezinshuis in de regio aansluit op de ambitie van zo thuis mogelijk opgroeien. Het inkoop- en bekostigingsmodel hoort jeugdhulpaanbieders te stimuleren bedden in instellingen af te bouwen en meer gezinshuizen in de regio te vestigen als alternatief.
- Een driemilieuvoorziening wordt bekostigd voor een 'all-in tarief', terwijl 24-uursverblijf onder het jeugdhulp contract wordt bekostigd voor de 'hotel functie'. Het gevolg is dat aanbieders voor het inschrijven op het jeugdhulp contract beter bekostigd worden dan wanneer zij zich inschrijven als driemilieuvoorziening. In de praktijk blijkt dat aanbieders van dit verschil gebruik maken door zich in te schrijven bij het jeugdhulpcontract, terwijl zij een driemilieuvoorziening bieden.

Aanpak knelpunten: vier oplossingslijnen

Om de ambitie van zo thuis mogelijk opgroeien te realiseren, is het noodzakelijk dat de samenwerkende gemeenten meer sturing gaan geven. De gemeenten sturen daarbij op de volgende vier niveaus:

1. Ambitie en resultaten

2. Toeleiding
3. Vorm en inhoud 24-uursverblijf en alternatieve vormen van jeugdhulp
4. Inkoop- en bekostigingsmodel

Voor ieder niveau is hieronder een eerste aanzet van een oplossingslijn uitgewerkt. Alle oplossingslijnen zijn van belang om de ambitie van “zo thuis mogelijk opgroeien” te realiseren.

Oplossingslijn 1 Vaststellen ambitie en SMART geformuleerde resultaten

In de afgelopen jaren ontbraken concreet (SMART) vormgegeven en vastgelegde doelstellingen en resultaten met betrekking tot 24-uursverblijfsvoorzieningen en alternatieven daarvoor. Het is daarom van belang om de ambitie nader te concretiseren en de te behalen resultaten SMART te benoemen en vast te leggen. Op basis van de ambitie en de benoemde resultaten kunnen de samenwerkende gemeenten de toekomstige inrichting vormgeven, monitoren en zo nodig bijsturen. De ambitie en de SMART geformuleerde resultaten staan in H 2.

Oplossingslijn 2 Toegang tot en toeleiding naar jeugdhulp faciliteren

Voor verwijzers jeugdhulp en inwoners en jeugdigen hoort duidelijk te zijn welke jeugdhulp beschikbaar is. Alleen dan kunnen verwijzers naar een passende jeugdhulpaanbieder toeleiden. Ook is het van belang dat bij de triage voldoende kennis, expertise en mogelijkheden beschikbaar zijn om een passende oplossing te vinden voor de jeugdige en zijn/haar gezin. Er wordt structureel aandacht besteed aan vakmanschap.

Oplossingslijn 3a Ontwikkelen door jeugdhulpaanbieders van vormen van jeugdhulp in de thuissituatie als passend alternatief voor 24-uursverblijfsvoorziening

Invzet van passende jeugdhulp in de thuissituatie die oplossingsgericht is voor het hele gezinssysteem en met versterking van het sociale netwerk, kan uithuisplaatsing voorkomen en veiligheid waarborgen. Het is aan de gemeenten om zodanig in te kopen en te bekostigen dat jeugdhulpaanbieders geprikkeld worden deze vormen van jeugdhulp (verder) te ontwikkelen.

Oplossingslijn 3b Ontwikkelen door jeugdhulpaanbieders van zo thuis mogelijke vormen van voor 24-uursverblijfsvoorziening

En als uithuisplaatsing, als laatste redmiddel en zo tijdelijk mogelijk, toch nodig is, dan is een zo thuis mogelijke 24-uursverblijfsvoorziening in de regio het meest aangewezen. Hierbij wordt de volgende ‘ladder’ gehanteerd: netwerk pleeggezin > bestandspleeggezin > gezinshuis > verblijf in een instelling. Direct een kind uithuisplaatsen kan onder omstandigheden noodzakelijk zijn. Met name als de veiligheid in het gezin in het geding is. Op deze oplossingslijn kun je denken aan het beschikbaar maken van gezinshuizen en het stimuleren van pleegzorg. Ook is het hierbij aan gemeenten om zodanig in te kopen en te bekostigen dat jeugdhulpaanbieders geprikkeld worden deze vormen van 24-uursverblijf (verder) te ontwikkelen.

Oplossingslijn 4 Inkoop- en bekostiging die passend zijn bij de te realiseren resultaten

Het is belangrijk dat de inkoop- en bekostigingssystematiek passend zijn en bijdragen aan de te realiseren resultaten. In de huidige situatie is het moeilijk om te sturen en harde afspraken te maken met de >30 aanbieders van 24-uursvoorzieningen. Er wordt onderzocht welk systeem het meest passend is bij de oplossingslijnen en de te behalen resultaten. Hierbij is ook aandacht voor het beperken van de administratieve last voor aanbieders.

Deze oplossingslijnen dragen bij aan het realiseren van de ambitie van “zo thuis mogelijk opgroeien”. Het gaat hierbij om een inhoudelijke verbetering ten opzichte van de huidige situatie. De verwachting is dat de verbetering niet (direct) een kosten besparing op zal leveren en dit is bovendien niet het doel. Het zal vragen om een investering om deze transformatie verder vorm te geven; we kunnen passen richting minder uithuisplaatsingen als er voldoende passende alternatieven bestaan en in worden gezet.

Vervolg: bespreking in portefeuillehoudersoverleg voor fase 2 project “Verblijf”

Na bespreking van de vier oplossingslijnen in het directievoerleg en het regionaal portefeuillehoudersoverleg onderdeel Jeugd en Onderwijs, leggen we de oplossingslijnen voor aan onze ketenpartners in een bijeenkomst in oktober. Ondertussen is het voorzittersoverleg adviesraden sociaal domein geïnformeerd over de stand van zaken van het project. Na bespreking en verdere uitwerking, is het streven om vóór 1 januari 2019 – en uiterlijk Q1 2019 - een advies uit te brengen aan

het regionaal portefeuillehouders overleg Sociaal Domein Jeugd en Onderwijs. Hier voorafgaand wordt het uitvoeringsoverleg en directieoverleg geconsulteerd. Ook worden de adviesraden sociaal domein gevraagd om een advies uit te brengen. Dit is dan, conform de taakopdracht aan de projectgroep, een advies over de manier waarop jeugdhulp Verblijf binnen Gooi en Vechtstreek georganiseerd en daarmee ingekocht wordt.

De regionale projectgroep “Verblijf”

1. Inleiding

1.1 De opdracht

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor jeugdhulp. Gemeenten en aanbieders hebben uitgangspunten voor het terugdringen van residentiële zorg vastgesteld in het transitiearrangement jeugd Gooi en Vechtstreek. Vooralsnog ontbreekt het binnen regio Gooi en Vechtstreek aan een lange termijn beleid gericht op verblijf. Het is nodig om de toekomstige inrichting van Verblijf te doordenken, in samenspraak met betrokkenen. Hoe moet Verblijf worden georganiseerd in de regio met het oog op de transformatiedoelen en wat betekent dit voor de manier van inkoop? Op dit moment zijn alle vormen van jeugdhulp – met uitzondering van jeugdzorgPlus – inspanningsgericht ingekocht. De vraag is of dit voor alle vormen van jeugdhulp de beste manier is. Bovendien zijn op dit moment zowel op inhoud als op voorwaarden (contract en bekostiging) verschillen tussen de jeugd GGZ, driemilieuvoorziening, jeugdzorgPlus en jeugdhulp. Het project 'Verblijf' levert voor 1 januari 2019 een onderzoek op waaruit blijkt op welke manier het onderdeel Verblijf binnen Gooi en Vechtstreek georganiseerd en daarmee ingekocht moet worden. Binnen het project is aandacht voor in ieder geval drie 'stromen': (1) kennis en deskundigheidsbevordering, (2) alternatieven, en (3) verblijf. Het projectplan 'Verblijf' is in maart vastgesteld in het uitvoeringsoverleg, het directie overleg en de stuurgroep 18min.¹

De eerste fase in het project is gericht op het krijgen van inzicht in de huidige situatie aan de hand van een kwantitatieve en kwalitatieve analyse en inzicht in de huidige manier van inkoop en bekostiging. Op basis van deze analyse zijn de knelpunten in de huidige situatie in beeld gebracht. Ook is een eerste voorzet voor vier oplossingslijnen geformuleerd. Dit rapport is een weergave van de bevindingen van de eerste fase van het project.

Na een richtinggevende discussie over de vier oplossingslijnen in het directie overleg en het regionaal portefeuillehoudersoverleg onderdeel Jeugd en Onderwijs in september 2018, leggen we de oplossingslijnen voor aan onze ketenpartners in een bijeenkomst in oktober. Ondertussen is contact opgenomen met de adviesraden sociaal domein, zodat zij mee worden genomen in de voortgang van het project en input kunnen leveren. Na bespreking en verdere uitwerking, is het streven om vóór 1 januari 2019 – en uiterlijk Q1 2019 – een advies uit te brengen aan het regionaal portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein Jeugd en Onderwijs. Hier voorafgaand wordt het uitvoeringsoverleg en directieoverleg geconsulteerd. Ook worden de adviesraden sociaal domein gevraagd om een advies uit te brengen.

1.2 Definities

24-uurs verblijfvoorzieningen omvatten plekken waar kinderen en jongeren, vrijwillig of gedwongen, dag en nacht buiten hun eigen gezin verblijven. Het verblijf kan variëren van enkele dagen per week tot de hele week, voor een korte of lange periode en het kan ook gaan om crisisopvang. 24-uurs verblijf omvat verblijf in een gezinssituatie (pleeggezin of gezinshuis) en verblijf in een residentiële instelling. Wanneer het gaat om verblijf in een residentiële instelling kan het gaan om bijvoorbeeld leef- en behandelgroepen, crisisopvang, kamertrainingscentra, driemilieuvoorzieningen en jeugdzorgPlus. De definities van verblijfsvoorzieningen zijn opgenomen in Bijlage I.

1.3 Leeswijzer

Dit rapport is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 worden de ambities en resultaten geschetst die relevant zijn voor dit project. In de daarop volgende hoofdstukken wordt inzicht gegeven in de huidige situatie door middel van een kwantitatieve (hoofdstuk 3) en kwalitatieve (hoofdstuk 4) analyse van de huidige situatie en door het geven van inzicht in de huidige manier van inkoop en bekostiging (hoofdstuk 5). Vervolgens wordt in hoofdstuk 6 een conclusie geschetst met oplossingslijnen. Oplossingen die het voor de gemeenten mogelijk maken de ambitie te realiseren door concreet te sturen op resultaten.

¹ Op 5 maart 2018 is het projectplan vastgesteld in het uitvoeringsoverleg, op 15 maart in het directie overleg en 27 maart door stuurgroep 18min.

2. Ambitie en sturen op resultaten

2.1 Taakopdracht vanuit regelgeving en beleid

De gemeente heeft vanuit de Jeugdwet als taakopdracht om tijdig passende jeugdhulp te bieden. Uithuisplaatsing wordt ingezet als laatste redmiddel. Wanneer toch uithuisplaatsing nodig is, is het van belang dat dit van zo kort mogelijke duur is en dat het behandelingsgericht wordt ingezet. In het geval van uithuisplaatsing moet het college ervoor zorgen dat de jeugdige zoveel in een gezinssituatie (pleeggezin of gezinshuis) wordt geplaatst. Ook internationale verdragen² geven in het geval van uithuisplaatsing voorkeur aan een plaatsing in een gezinsomgeving. Vanuit deze taakopdracht is in het Transitiearrangement Jeugd Gooi en Vechtstreek 2013 verwoord dat de samenwerkende gemeenten streven naar terugdringen van residentiële zorg. Ook in de beleidsplannen van de diverse gemeenten is dit streven naar minder residentiële plaatsingen opgenomen.

In Bijlage II "Context: (wettelijke) kaders, staand beleid en ontwikkelingen" staat meer achtergrondinformatie over de taakopdracht voor de gemeenten.

2.2 Veranderopgave: herformuleren ambitie en sturen op resultaten

Uit de kwantitatieve en kwalitatieve analyse in H 3 en 4 blijkt dat het aantal residentiële plaatsingen niet is afgenomen. Terwijl in een gezinssituatie opgroeien voor een jeugdige het meest wenselijk is. Er ligt dus een veranderopgave voor gemeenten. Om op resultaten te sturen is het noodzakelijk de ambitie van minder residentiële zorg nader te concretiseren en de te behalen resultaten SMART te benoemen en vast te leggen.

Hieronder staat dan ook een concretisering van ambitie en van de te bereiken resultaten. Daarbij redenerend vanuit de meest gewenste situatie voor de jeugdige en het geinssysteem. Op basis van de ambitie en de benoemde resultaten kunnen de samenwerkende gemeenten de toekomstige inrichting vormgeven, monitoren en zo nodig bijsturen.

2.3 Ambitie: "Kinderen groeien zo thuis mogelijk op!"

Kinderen groeien zoveel mogelijk op in een **thuisituatie**. Samen met ketenpartners maken we mogelijk dat jeugdigen thuis kunnen blijven wonen. Passende hulp voor kind en/of ouders wordt **tijdig** ingezet en zij worden ondersteund door hun **netwerk**. De hulp is gericht op het realiseren van **duurzame oplossingen in de leefomgeving** van de jeugdige. Wanneer een jeugdige (even) niet thuis kan wonen dan woont hij/zij bij voorkeur in een **gezinsvorm**: bij voorkeur in een pleeggezin en anders in een gezinsvorm. Wonen in een instelling is een laatste redmiddel en wordt ingezet met als doel de jeugdige zo snel mogelijk weer in een gezin(svorm) te laten opgroeien. Indien een jeugdige wel uit huis wordt geplaatst dan gebeurt dit altijd in combinatie met het inzetten van **begeleiding van het gezinssysteem inclusief netwerk**.

2.4 Resultaten: korte en lange termijn

Er zijn resultaten voor de korte en lange termijn geformuleerd. De korte termijn resultaten zijn een voorwaarde voor het realiseren van de meer lange termijn resultaten. De resultaten hieronder zijn zo SMART mogelijk geformuleerd, zodat gemeenten hier zo goed mogelijk op kunnen sturen.

Korte termijn:

- In 2021 hebben jeugdigen in een moeilijke (gezins)situatie een vertrouwenspersoon, bijvoorbeeld uit het netwerk, een Jouw Ingebrachte Mentor (JIM), iemand uit een buurtgezin of meeleefgezin
- In 2021 is er voldoende en passende respijtzorg, zoals logeerhuizen, meeleefgezinnen en buurtgezinnen, beschikbaar in Gooi en Vechtstreek, om ouders te ontlasten wanneer dit nodig is en/of jeugdigen de mogelijkheid te bieden voor een 'break'
- In 2021 zijn er alternatieven voor 24-uursverblijfvoorzieningen bereikbaar en beschikbaar en deze zijn bekend bij de verwijzers. De jeugd-ggz, LVB en jeugdhulp werken hierbij integraal samen.

² Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (IVKR), Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR)

- In 2021 zijn er passende alternatieven voor jeugdzorgplus beschikbaar; de locatie in Zeist is t.z.t. gesloten. Kinderen uit de regio Gooi en Vechtstreek worden niet meer in een gesloten voorziening geplaatst.
- In 2021 is het aantal kinderen uit regio Gooi en Vechtstreek die verblijven bij een pleeggezin in de regio met **xxx**³ procent toegenomen ten opzichte van 2017
- In 2021 is het aantal kinderen uit de regio die verblijven bij een gezinshuis in de regiomeenten met **xxx** procent toegenomen ten opzichte van 2017
- In 2021 is de residentiële groep van het LdH op de Van Hengellaan gesloten; het gaat hier om 8 plekken.⁴
- In 2021 wordt er gewerkt volgens een nieuwe inkoop- en bekostigingssystematiek (de contracten worden verlengd voor 2 jaar; waardoor veranderingen op zijn vroegst vanaf 2021 opgenomen kunnen zijn in de contracten).

Lange termijn:

- In 2024 worden er geen jeugdigen onder de 12 jaar geplaatst in een instelling. Voor hen zijn er voldoende passende alternatieven beschikbaar en bereikbaar.
- In 2024 zijn er voor jeugdigen boven de 12 jaar – waar een residentiele plek (tijdelijk) het meest passend voor is – passende plekken beschikbaar, vindbaar en bereikbaar
- In 2024 is het aantal kinderen uit regio GV die verblijven in een jeugd-ggz instelling niet toegenomen ten opzichte van 2017 evenals het gemiddelde aantal verblijfsdagen.

2.5 Knelpunten en oplossingslijnen

In hoofdstuk 3 en 4 en 5 staan de knelpunten benoemd die in de weg staan aan het realiseren van de ambitie en het behalen van de gewenste resultaten. In hoofdstuk 6 zijn vier oplossingslijnen geformuleerd die sturen op resultaten mogelijk maken.

³ Waar **xxx** is ingevuld, wordt op basis van een sessie met aanbieders, de aanpak van andere regio's en sectoren en advies van het ondersteuningsteam Zorglandschap een concreet percentage vastgesteld om op te sturen.

⁴ Deze groep wordt in 2018 geopend. Hierbij zijn afspraken gemaakt dat over 3 jaar de groep moet zijn afgebouwd.

3. Huidige situatie: kwantitatieve analyse

Onderstaande analyse schetst een beeld voor regio Gooi en Vechtstreek wat betreft 24-uursverblijfsvoorzieningen jeugd. We besteden hier aandacht aan de verschillende zorgvormen, plaatsing binnen of buiten de regio, de cliëntroutes en verwijzers. We besteden hierbij aandacht aan de jaren 2015-2016-2017. In enkele gevallen kunnen we alleen gebruik maken van gegevens over het jaar 2017 in verband met de betrouwbaarheid van de gegevens. In deze gevallen wordt een toelichting gegeven. **Hierbij moet genoemd worden dat dit een kort tijdspad is. Het geeft tot op zekere hoogte inzicht in ontwikkelingen en trends, maar voor het signaleren van echt betrouwbare trends is een langer tijdspad nodig.**

Daarnaast hebben we ook het aantal cliënten per zorgvorm per gemeente in kaart gebracht voor de het jaar 2017. Deze informatie is opgenomen in het excelbestand 'Gegevens Verblijf 2017 Regio en gemeenten' in de bijlage.⁵ Er is voor gekozen om alleen het jaar 2017 weer te geven en niet de jaren 2015 en 2016. De gegevens uit deze jaren zijn namelijk niet volledig en dus niet betrouwbaar. Dit komt door de subsidierelaties waar toentertijd mee werd gewerkt. Bovendien werd er op een andere manier geregistreerd in het systeem, waardoor het vergelijken tussen de jaren geen betrouwbaar beeld geeft.

3.1 Informatie per zorgvorm

Er is informatie per zorgvorm inzichtelijk gemaakt. Het gaat hier om het aantal cliënten, gemiddelde verblijfstijd en het budget per zorgvorm in de jaren 2015-2016-2017. Het doel hiervan is om inzicht te krijgen in ontwikkelingen met betrekking tot: (1) toe- of afname in het aantal cliënten, (2) toe- of afname in de gemiddelde verblijfstijd, en (3) de locaties van de betreffende zorgvormen. De locaties zijn opgenomen in het bestand 'overzicht gecontracteerd aanbod 24-uursvoorzieningen'. Waar opvallendheden zichtbaar zijn in het toegewezen en/of gedeclareerde budget voor de betreffende zorgvorm, wordt dit genoemd. Het totale overzicht van de zorgvormen is opgenomen in 'gegevens verblijf 2017'. Voor deze ontwikkelingen en trends is waar mogelijk gezocht naar mogelijke verklaringen en/of oorzaken.

De tabel toont de informatie over de betreffende zorgvormen. **Hierbij is het belangrijk om onderstaande nuancering te weten bij het aflezen van de tabel, omdat sommige cijfers mogelijk een vertekend beeld geven!** Waar geen cijfers zijn ingevuld, zijn de gegevens niet compleet/betrouwbaar.

Aantal cliënten: het gaat om het aantal unieke cliënten in het betreffende jaar. Het is het totaal aantal, dus evt. met crisisplaatsingen.

Gemiddelde verblijfstijd: het gaat om de gemiddelde verblijfstijd in dagen van trajecten die in het betreffende jaar zijn gestart. Ook hier gaat het om de gemiddelde verblijfstijd van het totaal aantal cliënten, dus evt. met crisisplaatsingen. Het gaat om de totale verblijfsduur. Er is dus gecorrigeerd op herindicaties. Voor de verblijfsduur van de GGZ zijn alle verblijfsdagen gepakt van de DBC die in dat jaar is gestart. Met de DBC's over jaren heen zou het kunnen zijn dat de klinische verblijfsdagen in werkelijkheid op het andere jaar vielen. Bij voorzieningen met relatief weinig kinderen (BW, driemilieu en gesloten jeugdhulp) staat tussen haakjes het aantal cliënten die in het betreffende jaar een traject zijn gestart en waarop dus de gemiddelde verblijfstijd van toepassing is. De aantallen zijn zeer klein. Hierdoor valt er weinig uit te concluderen. In 2017 zijn er bij BW bijvoorbeeld slechts 4 nieuwe cliënten ingestroomd, waarvan 1 cliënt een hoge doorlooptijd heeft (tot 2019) waardoor het gemiddelde omhoog gaat. Bij gesloten jeugdhulp is te zien dat het gemiddelde in 2017 flink omlaag gaat. Mogelijkerwijs geeft dit een vertekend beeld. Er staan nog geen toewijzingen gesloten jeugdhulp over 2018 in het systeem. Maar liefst 6 kinderen hebben een toewijzing hebben tot 31-12-2017. De kans is groot dat deze behandeling in 2018 doorlopen waardoor de doorlooptijd nu korter lijkt dan deze daadwerkelijk is.

W&W: Weesp en Wijdemeren. Deze gemeenten zijn sinds 2017 onderdeel van de jeugdzorgregio GV.

⁵ In het bestand 'gegevens verblijf 2017' zijn geen toeslagen (bij crisis, >3 kinderen per gezin of jeugdige met beperking) en bijzondere pleegzorgkosten meegenomen, welke wel in het overzicht op de volgende pagina's zijn meegenomen. Hierdoor zit er een verschil in de kosten. Daarnaast is er in het bestand 'gegevens verblijf 2017' geen toeslagen voor huisvesting meegenomen bij beschermd wonen; ook hierdoor ontstaat er een verschil. Wanneer deze noten worden meegenomen, komen de overzichten echter overeen.

LOGEERWEEKENDEN			
		Aantal cliënten	Gemiddelde verblijfstijd
	2015	58	599 dagen
	2016	81	535 dagen
	2017	151 (131 zonder W&W)	455 dagen
PLEEGZORG			
		Aantal cliënten	Gemiddelde verblijfstijd
	2017	230	737 dagen
BESCHERMD WONEN			
		Aantal cliënten	Gemiddelde verblijfstijd
	2015	9	413 dagen (9 cliënten)
	2016	12	492 dagen (9 cliënten)
	2017	11	402 dagen (4 cliënten)
Verblijf instelling (anders dan onderstaande)			
		Aantal cliënten	Gemiddelde verblijfstijd
	2017	111	240 dagen
GEZINSHUIZEN			
		Aantal cliënten	Gemiddelde verblijfstijd
	2017	11	278 dagen
JEUGD GGZ			
		Aantal cliënten	Gemiddelde verblijfstijd
	2015	48	54 dagen
	2016	53	38 dagen
	2017	41	34 dagen
DRIEMILIEUVOORZIENING			
		Aantal cliënten	Gemiddelde verblijfstijd
	2015	9	413 dagen (9 cliënten)
	2016	15	492 dagen (8 cliënten)
	2017	17 (16 zonder W&W)	402 dagen (8 cliënten)
JEUGDZORGPLUS			
		Aantal cliënten	Gemiddelde verblijfstijd
	2015	12	128 dagen (12 cliënten)
	2016	17	218 dagen (17 cliënten)
	2017	17 (16 zonder W&W)	122 dagen (12 cliënten)

Tabel 1: Overzicht per zorgvorm (op basis van gegevens die beschikbaar waren in juni 2018. Wijzigingen in aantal zijn continu mogelijk door de invloed van herindicaties).

Logeerweekenden

Sinds 2015 is een toename te zien van het aantal unieke cliënten die gebruik maken van logeerweekenden; in 2017 hebben meer dan dubbel zoveel unieke cliënten gebruik gemaakt van logeerweekenden ten opzichte van 2015. Een verklaring hiervoor is dat respijtzorg weer meer op de kaart is gekomen bij verwijzers, met name om ouders te kunnen ontlasten.

De verstrekte budgetten zijn niet opgenomen in de tabel, omdat ze niet met elkaar te vergelijken door de verandering in bekostigingssystematiek. In 2015/2016 werd er gewerkt met een product voor de hotelfunctie. Daarbovenop werden dagactiviteiten geplust. In 2017 werd gewerkt met een all-in tarief. De gemiddelde verblijfstijd is in kaart gebracht, maar is voor deze zorgvorm niet relevant. Het betreft vaak een zeer lange doorlooptijd, omdat jeugdigen bijvoorbeeld een jaar gebruik maken in de weekenden of in de vakanties. Het is mogelijk dat bijvoorbeeld ook trajecten in 2017 zijn gestart en in 2018 nog worden verlengd.

In het overzicht van de gecontracteerde aanbieders die logeerhuizen bieden, is opvallend dat enkel Sherpa binnen de regio logeerhuizen biedt (in Huizen). Andere logeerhuizen staan buiten onze regiogemeenten.

Pleegzorg

Bij pleegzorg gaat het om een vorm van jeugdhulp waarbij een jongere (tijdelijk) wordt opgenomen in een pleeggezin en waarbij pleegkind, pleegouders en eigen ouders worden begeleid door een pleegzorgaanbieder. In het overzicht op pagina 10 is te zien dat in 2017 230 unieke jeugdigen een pleegzorg-traject hebben ontvangen. Deze cijfers komen uit ons eigen systeem. We hebben geen inzicht in 2015 en 2016 doordat het in de subsidierelatie viel.

Omdat er geen cijfers uit het systeem te halen zijn over 2015 en 2016 is er gebruik gemaakt van de cijfers van het CBS. Onderstaande tabel beschrijft het aantal pleegzorg-trajecten die jongeren op de peildatum ontvangen in de jeugdzorgregio Gooi en Vechtstreek. Hierbij moet genoemd worden dat Weesp en Wijdemeren nog niet zijn meegeteld in 2017 door het CBS. Een traject is een periode waarin een bepaalde vorm van hulp of zorg wordt verleend, in dit geval pleegzorg. Wanneer een jongere meerdere vormen van hulp of zorg ontvangt heeft deze ook meerdere trajecten. Hierbij is de peildatum de laatste dag van de verslagperiode.

Peildatum	Totaal alle trajecten	0 tot 3 maanden	3 tot 6 maanden	6 maanden tot 1 jaar	1 tot 2 jaar	2 tot 3 jaar	3 tot 4 jaar	4 jaar of langer
30 juni 2015	165	10	15	15	25	25	20	50
31 december 2015	155		15	15	25	20	20	60
30 juni 2016	135	10		15	20	15	25	55
31 december 2016	140		15	10	20	15	20	60
30 juni 2017**	125		10	20	30	15		45
31 december 2017*	130		10	10	40	15		45

Tabel 2: Totaal aantal pleegzorgtrajecten, inclusief de duur van de trajecten (Bron: CBS)⁶

* voorlopige cijfers

** nader voorlopige cijfers

⁶ In 2015 en 2016 werd er gewerkt met subsidie-relaties, waardoor we over deze perioden geen cijfers uit ons eigen systeem kunnen halen. Er is daarom gebruik gemaakt van het CBS. Bron:

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/82967NED/table?ts=1526301091681>

We zien een afname in het aantal pleegzorg-trajecten. Op 31 december 2015 ontvingen 165 jeugdigen een pleegzorg-traject, op 31 december 2016 ontvingen 140 jeugdigen een traject en op 31 december 2017 ontvingen 130 jeugdigen een traject. Hierbij moet genoemd worden dat deze cijfers van CBS voor 2017 (nader) voorlopig zijn.

Als we kijken naar gegevens uit ons eigen systeem dan waren er op peildatum 31 december 2017 151 cliënten in pleegzorg zonder Weesp en Wijdmeren, terwijl CBS 130 cliënten noteert. Dit valt te verklaren doordat 90 procent van de aanbieders gegevens aanlevert bij CBS. Wat daarnaast in de cijfers opvalt, is dat pleegzorg in 2017 niet is ingezet voor zeer kortdurend verblijf. Uit de cijfers uit ons eigen systeem blijkt echter dat in 2017 wel voor 17 jeugdigen een toeslag crisis is toegewezen. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat kinderen bij een crisisplaatsing blijven in het pleeggezin.

In 2017 zijn er 531 indicaties afgegeven voor pleegzorg voor 230 jeugdigen. Zij zijn bij pleeggezinnen geplaatst van verschillende zorgaanbieders. Youké plaatste in 2017 meer dan de helft van het totaal aantal jeugdigen in pleeggezinnen.

Beschermd Wonen

De aanbieder voor beschermd wonen in onze regio is RIBW/Kwintes. In 2015-2016-2017 hebben 22 unieke jeugdigen een beschermd wonen pakket jeugd toegewezen gekregen. Een aantal van hen hebben meerdere pakketten toegewezen gekregen.

In het overzicht staat tussen haakjes het aantal cliënten die in het betreffende jaar een traject zijn gestart en waarop dus de gemiddelde verblijfstijd van toepassing is. De aantallen zijn zeer klein. Hierdoor valt er weinig uit te concluderen. In 2017 zijn bij beschermd wonen vier nieuwe cliënten ingestroomd, waarvan 1 cliënt een hoge doorlooptijd heeft (tot 2019). Hierdoor gaat het gemiddelde omhoog.

Er is een behoorlijke stijging van het aantal aanvragen voor BW in de leeftijd 16-27 jaar. Veel van hen wonen nog bij hun ouders. Het gaat voornamelijk om jongeren met ADHD, trauma, autisme en in een aantal gevallen ook in samenhang met verstandelijke beperkingen en/of verslaving. Dit leidt tot een wachtlijst. Op dit moment (mei 2018) staan er 27 jongeren onder de 27 jaar op de wachtlijst; 20 van hen wonen nog bij zijn/haar ouders. In onderstaande tabel een overzicht van waar de jongeren nu verblijven.

Ouder(s)	20
Pleegouders	2
(jeugd)zorginstelling	3
Familie	2

Tabel 3: woonsituaties jongeren wachtlijst BW

Zowel Kwintes als de wachtlijstbeheerder beschermd wonen noemen de volgende aandachtspunten met betrekking tot de toename van het aantal jongeren op de wachtlijst:

- De uitstroom uit beschermd wonen wordt bemoeilijkt door de druk op de woningmarkt
- De vraag is of beschermd wonen de oplossing is voor de hulpvraag van de jongeren/het gezin. Er heerst het idee dat in sommige situaties er onterecht een beschikking beschermd wonen ofwel een niet passend beschikking wordt afgegeven.
- Er komen jongeren op de wachtlijst die niet op dat moment een hulpvraag hebben. Zij worden er "alvast" opgezet; dit leidt tot vervuiling van de wachtlijst.

De locatie voor beschermd wonen voor jongeren is in Bussum.

Groep in instelling (behandelgroep)

Een behandelgroep houdt in dat een jeugdigen verblijft bij een jeugdhulpaanbieder. Het gaat hierbij om verblijf in een groep, anders dan een driemilieuvoorziening of gesloten jeugdzorg. In het overzicht komt naar voren dat we geen cijfers uit 2015 en 2016 beschikbaar hebben, doordat het een subsidierelatie betrof. We kunnen over 2015 en 2016 geen gebruik maken van de cijfers van CBS, omdat ze daarin geen specifiek onderscheid maken naar behandelgroep, een driemilieuvoorziening of klinische GGZ. De behandelgroep valt onder het perceel 24-uursverblijf binnen het jeugdhulp contract.

Er geldt een dagprijs op basis van de zorgzwaarte. De behandeling wordt apart bekostigd uit ambulante jeugdhulp.

In de bijlage zijn de gecontracteerde aanbieders van behandelgroepen weergegeven die zich in onze regio bevinden. In het excelbestand in de bijlage is het volledige gecontracteerde aanbod inzichtelijk gemaakt. Daarin valt op dat het grotendeel van het aanbod zich buiten de regio bevindt. Het aanbod dat zich binnen de regio bevindt, is grotendeels voor zorgzwaarte licht of middelzwaar. Er zijn enkele (drie) groepen gericht op zorgzwaarte zwaar tot extra zwaar, waarvan er een groep nog geopend moet worden (Van Hengellaan van Leger des Heils).

Gezinshuizen

In een gezinshuis wonen uithuisgeplaatste kinderen samen met de gezinshuisouders en hun eigen kinderen. Anders dan in een pleeggezin zijn de ouders professionele opvoeders. Minimaal één van de gezinshuisouders heeft hiervoor een opleiding gevolgd. Waar pleegouders vrijwilligers zijn (die een onkostenvergoeding ontvangen), zijn gezinshuisouders professionals voor wie het gezinshuis hun baan is. In gezinshuizen worden vaak kinderen geplaatst die vanwege complexe problematiek veel structuur en professionele begeleiding nodig hebben.

Er zijn geen gegevens over 2015 en 2016 gezien het een subsidierelatie betrof. Deze zorgvorm valt – net zoals de behandelgroepen - onder het perceel 24-uursverblijf binnen het jeugdhulp contract. Er geldt een dagprijs op basis van de zorgzwaarte. De behandeling wordt apart bekostigd uit ambulante jeugdhulp.

In 2017 verbleven 11 jeugdigen uit onze regio in een gezinshuis. Zij verbleven gemiddeld 306 dagen (op basis van alle toewijzingen) in het gezinshuis. In totaal zijn er zes gezinshuizen gecontracteerd, waarvan twee gezinshuizen zich in onze regiogemeenten bevinden (Hilversum en Muiden).

Jeugd GGZ

Jeugdigen met GGZ problematiek kunnen opgenomen worden in de kliniek. In 2015, 2016 en 2017 maakten de klinische dagen onderdeel uit van de totale DBC duur (behandelduur). De totale behandelduur is echter vaak grotendeels ambulante. Voor de verblijfsduur van de GGZ zijn alle verblijfsdagen gepakt van de DBC die in dat jaar is gestart. Met de DBC's over jaren heen zou het kunnen zijn dat de klinische verblijfsdagen in werkelijkheid op het andere jaar vielen.

In het overzicht is te zien dat het aantal cliënten die gebruik hebben gemaakt van de klinische ggz de afgelopen jaren fluctueert. Wanneer de vergelijking wordt gemaakt tussen 2017 en 2015 is wel een afname te zien in het aantal unieke cliënten. Met het aantal unieke cliënten worden alle cliënten bedoeld die dat jaar een lopende toewijzing hadden met verblijfsdagen. Wanneer een jeugdige een lopende DBC had (met klinische dagen) over twee jaren heen, wordt de jeugdige in beide jaren meegenomen. Echter, het is mogelijk dat het klinische gedeelte van de behandeling zich enkel in één jaar heeft afgespeeld.

In het overzicht is wel een duidelijke afname te zien in het aantal verblijfsdagen in een kliniek. De gemiddelde verblijfstijd gaat van 54 dagen in 2015 naar 34 dagen in 2017. Dit is in lijn met de ontwikkelingen die de GGZ organisaties benoemd hebben in gezet te hebben, namelijk de reductie in het aantal bedden en het verkorten van de behandel tijd in de kliniek.

Alle locaties van jeugd-ggz klinieken bevinden zich buiten onze regiogemeenten.

Driemilieuvoorziening

Jeugdigen verblijven bij een jeugdhulpaanbieder en volgen hier ook onderwijs. Het verbindt opvoeding, onderwijs en vrije tijd. Het gaat hier om een open-setting (niet jeugdzorgPlus). De omvang van de driemilieuvoorziening stijgt gedurende de periode 2015-2017. In 2015 verbleven 9 unieke jeugdigen in een driemilieuvoorziening, in 2016 verbleven er 15 jeugdigen en in 2017 verbleven er 17 jeugdigen. Hierbij zitten jeugdigen die in meerdere jaren zijn geteld. In totaal zijn er 23 unieke jeugdigen in zorg geweest verspreid over deze jaren.

De gemiddelde verblijfstijd bij jeugdigen in een driemilieuvoorziening fluctueert de afgelopen jaren. De verblijfstijd toont het aantal dagen van trajecten die in het betreffende jaar zijn gestart. In 2015

verbleven jeugdigen gemiddeld 413 dagen, in 2016 gemiddeld 492 dagen en in 2017 gemiddeld 402 dagen. Wanneer we het jaar 2017 vergelijken met de eerdere jaren is wel een afname in verblijfstijd zichtbaar.

Wat daarnaast opvalt is dat de zorgkosten de afgelopen jaren aanzienlijk zijn toegenomen.

	Toegewezen budget	Gedeclareerde budget
2015	€ 354.440,00	€321.475,00
2016	€ 816.528,75	€604.710,00
2017	€ 1.234.142,14	€1.191.717

Tabel 4: kosten driemilieuvoorziening

De zorgkosten kunnen te verklaren zijn doordat er in 2017 ook driemilieuvoorzieningen met GGZ zijn. Hiervoor betalen we een hoger tarief, waardoor de zorgkosten hoger uitvallen.

JeugdzorgPlus

JeugdzorgPlus is een vorm van gesloten jeugdhulp. Opname, verblijf en jeugdhulp wordt geboden in een gesloten accommodatie op basis van een machtiging. De omvang van gesloten jeugdhulp is gestegen ten opzichte van 2015. In 2015 verbleven er 12 unieke jeugdigen in gesloten jeugdhulp, in 2016 en 2017 ging het om 17 jeugdigen. In totaal gaat het over 2015-2016-2017 om 28 unieke jeugdigen in jeugdzorgPlus. Hiervan waren negen jeugdigen recidieven. Deze jeugdigen zijn in totaal 37 keer opgenomen.

De verblijfstijd in 2017 is aanzienlijk afgenomen ten opzichte van eerdere jaren; 122 dagen ten opzichte van 218 dagen (2016) en 128 dagen (2015). Hierin is wel duidelijk een fluctuering zichtbaar.

Intermetzo/Pluryn heeft twee locaties voor gesloten jeugdzorg. De locatie in Zeist willen ze sluiten en wordt in een nieuwe vorm verhuisd naar Maarsbergen. Tot in ieder geval halverwege 2019 is Intermetzo de aanbieder van gesloten jeugdhulp voor regio Gooi en Vechtstreek. De locatie hiervoor is Zeist. Wanneer er geen plek is in Zeist, plaatst Intermetzo door naar de andere locatie in Eefde of bij Spirit. Zodra er weer plek is in Zeist wordt de jeugdige geplaatst in Zeist. In 2017 zijn de ingekochte zes bedden volledig bezet geweest. Daarnaast hebben we nog €10.000 bij moeten betalen voor extra bezetting.

3.2 Cliëntroutes

Naast de bovenstaande gegevens hebben we de cliëntroutes in kaart gebracht. We hebben onderzocht welke route cliënten hebben doorlopen nadat zij in een specifieke zorgvorm hebben gezeten. Dit hebben we gedaan voor JeugdzorgPlus, behandelgroepen en gezinshuizen. Daarnaast is gekeken om voor een aantal jeugdigen een volledige cliëntroute in kaart te brengen om inzicht te krijgen welke trajecten zij in hun jeugd volgen of hebben gevolgd. Aangezien we over 2015 en 2016 veel gegevens niet inzichtelijk hebben en van voor 2015 geen gegevens hebben, is het niet mogelijk om dit op dit moment op een betrouwbare manier inzichtelijk te maken.

JeugdzorgPlus

Nadat de jeugdigen in gesloten jeugdhulp verbleven in de jaren 2015-2016-2017, zijn de jeugdigen naar onderstaande zorgvormen gegaan. De (soms) opeenstapeling van zorgvormen is chronologisch of samenlopend.

Verloop na JeugdzorgPlus	Aantal jeugdigen
Behandelgroep, GGZ, drang	1
Drang, GGZ, Gesloten jeugdhulp, GGZ, driemilieuvoorziening	1
Driemilieuvoorziening, GGZ, OTS	1
Driemilieuvoorziening	1
Klinische GGZ	1
Geen Zorg	3
Jeugdhulp, jeugd GGZ, gesloten jeugdhulp, OTS, opname gesloten jeugdhulp, begeleiding	1
Driemilieuvoorziening, gesloten jeugdhulp, jeugdhulp, OTS,	1

Gesloten jeugdhulp, behandelgroep, Driemilieuvoorziening	
Driemilieuvoorziening, jeugdhulp, gesloten jeugdhulp, Beschermd wonen, jeugdreclassering	1
GGZ, jeugdhulp, klinische GGZ, jeugdhulp, crisis GGZ, Gesloten jeugdhulp, OTS, jeugdhulp	1
Driemilieuvoorziening, behandelgroep, begeleiding, GGZ, behandelgroep, dagbesteding	1
Jeugdhulp, GGZ	1
OTS, begeleiding, behandelgroep, begeleiding, samenloop, jeugdreclassering, begeleiding, GGZ	1
driemilieu, drang, jeugdreclassering, Beschermd wonen	1
OTS, behandeling kort, Beschermd wonen	1
OTS, Driemilieuvoorziening,	1
Begeleiding, Ots, Jeugdhulp GGZ	1
Jeugdhulp, OTS, driemilieuvoorziening	1
OTS, Beschermd wonen, samenloop, jeugdreclassering	1
Driemilieuvoorziening, OTS, behandelgroep, behandelgroep	1
OTS	3
Samenloop en GGZ	1
Jeugdhulp, drang	1
OTS, dagbesteding	1

Tabel 5: verloop na jeugdzorgPlus

Wat hierin opvalt is dat drie van de in totaal 28 jeugdigen die de afgelopen jaren in JeugdzorgPlus hebben gezeten geen zorg hebben ontvangen ná JeugdzorgPlus. Een andere mogelijke verklaring hiervoor is dat er zorg ingezet is die niet is ingekocht, waardoor dit voor ons niet inzichtelijk. Het woonplaatsbeginsel kan mogelijk ook een rol spelen.

Wat in bovenstaande overzicht ook opvalt, is dat veel jongeren na JeugdzorgPlus terecht zijn gekomen en zijn gebleven in een 24-uursvoorziening. Met name zware driemilieuvoorzieningen zijn vaak ingezet na JeugdzorgPlus. Maar weinig jeugdigen zijn na jeugdzorgPlus terug naar huis gegaan met ambulante jeugdhulp. Ook zijn ze niet terecht gekomen in een pleeggezin dan wel gezinshuis. Daarnaast weten we dat jeugdigen die verblijven in jeugdzorgPlus, klinische GGZ en/of een driemilieuvoorziening zich buiten de regio bevinden.

Behandelgroepen/ verblijf in instelling

Nadat de jeugdigen in een behandelgroep bij een jeugdhulpaanbieder verbleven, zijn de jeugdigen naar onderstaande zorgvormen gegaan. De (soms) opeenstapeling van zorgvormen is chronologisch of samenlopend. Aangezien veel informatie niet inzichtelijk is voor 2015 en 2016 toont onderstaande tabel de clientroutes van jeugdigen die in 2017 of later in een behandelgroep zijn geplaatst. Sommige jeugdigen zijn met tussenposen in 24-uurs verblijf beland. Dan zijn ze meerdere keren meegenomen.

Verloop na behandelgroep	Aantal jeugdigen
Traject nog lopend	58
voogdij	2
Geen zorg	24
BW, GGZ, voogdij	1
Begeleiding	3
Behandelgroep, begeleiding	1
OTS, Samenloop, dagbesteding, beschermd wonen, jeugdreclassering	1
Beschermd wonen	4
Beschermd wonen, behandelgroep, GGZ	1
Jeugdhulp	3
Behandelgroep, GGZ, jeugdhulp	1
Jeugdreclassering	1
Jeugdhulp, GGZ, drang	1
Klinische GGZ, begeleiding specialistisch	1

Jeugdhulp, GGZ	4
Jeugdreclassering, begeleiding, GGZ	1
Behandelgroep 2x	1
OTS	3
GGZ	5
Behandelgroep, pleegzorg	1
Pleegzorg	1
OTS, behandelgroep, behandelgroep, behandelgroep, GGZ	1
OTS, behandelgroep, behandelgroep, GGZ	1
OTS, behandelgroep, GGZ	1
OTS, GGZ	4
Drang, jeugdhulp	1
OTS, driemilieuvoorziening	1
Pleegzorg, voogdij	1
OTS, jeugdhulp	4
OTS, begeleiding	1
GGZ, Drang, jeugdreclassering	1
Jeugdhulp, GGZ, jeugdreclassering	1
GGZ, begeleiding	1
Behandelgroep, drang, behandelgroep andere aanbieder, jeugdhulp, OTS	1
Drang, behandelgroep andere aanbieder, jeugdhulp, OTS	1
Jeugdhulp, OTS	1
Behandelgroep andere aanbieder, OTS, GGZ	1
Gesloten jeugdhulp, jeugdhulp, gesloten jeugdhulp, OTS	1
Jeugdhulp, OTS, drang	1
Behandelgroep zelfde aanbieder, begeleiding	1
Ambulante jeugdhulp, pleegzorg, behandelgroep zelfde aanbieder	1
Behandelgroep zelfde aanbieder, OTS, GGZ	1
Behandelgroep andere aanbieder 2x, OTS, GGZ	1
Behandeling andere aanbieder, jeugdhulp	1
OTS, pleegzorg, behandelgroep zelfde aanbieder, begeleiding	1
Kortdurend verblijf, behandelgroep zelfde aanbieder, jeugdhulp	1
Behandelingsgerichte dagbesteding, pleegzorg, dagbesteding	1
Jeugdhulp, behandelgroep andere zorgaanbieder, driemilieuvoorziening, behandelgroep	1
Driemilieuvoorziening, behandelgroep	1
Behandelgroep andere aanbieder	1
Behandelgroep andere aanbieder, GGZ	1
Behandelgroep zelfde aanbieder, OTS, GGZ, jeugdhulp	1
OTS, GGZ, jeugdhulp	1
Pleegzorg	1

Tabel 6: verloop na behandelgroep

Wat in bovenstaande tabel opvalt is dat van de 151 clientroutes die in kaart zijn gebracht 24 jeugdigen geen zorg hebben ontvangen na het verblijf in een behandelgroep. Ook valt op dat veel jeugdigen blijven in een voorziening bij een zorgaanbieder (behandelgroep, driemilieuvoorziening, klinische ggz en/of gesloten jeugdhulp). In enkel 5 clientroutes komt pleegzorg voor en in geen enkele cliëntroute komt een gezinsvorm voor. Hieruit blijkt dat jeugdhulp in een gezinsvorm – anders dan eigen gezin – een minder voorkomende route is in de huidige situatie.

Gezinshuizen

Nadat de jeugdigen in een gezinshuis verbleven, zijn de jeugdigen naar onderstaande zorgvormen gegaan. Aangezien veel informatie niet inzichtelijk is voor 2015 en 2016 toont onderstaande tabel de clientroutes van jeugdigen die in 2017 of later in een gezinshuis zijn geplaatst.

Verloop na gezinshuis	
Traject is nog lopend	6 jeugdigen
Geen andere zorg daarna	4 jeugdigen
24-uur verblijf andere aanbieder (behandelgroep)	1 jeugdige

Tabel 7: verloop na gezinshuis

In de tabel is te zien dat 4 van de 11 jeugdigen geen zorg hebben ontvangen na het verblijf in het gezinshuis. Dit is opvallend omdat in een gezinshuis jeugdigen met complexe problematiek worden geplaatst. Voor deze jeugdigen is het verblijf in het gezinshuis net afgelopen, dus het is mogelijk dat er later zorg wordt ingezet.

3.3 Verwijzers naar 24-uursvoorzieningen jeugd

Op basis van cijfers van het CBS⁷ is gekeken welke type verwijzers verwijzen naar jeugdhulp met verblijf. Het gaat hier om gesloten plaatsing, pleegzorg, gezinsgericht (gezinshuizen, logeerhuizen) en verblijf bij een jeugdhulpaanbieder. Hieronder vallen alle typen jeugdhulp, ook jeugd ggz.

De gegevens van het CBS worden opgevraagd bij aanbieders en gecertificeerde instellingen. De nauwkeurigheid van de statistiek is afhankelijk van de volledigheid van de lijst met aanbieders die worden benaderd en van de nauwkeurigheid van de registraties bij de aanbieders van jeugdhulp en de gecertificeerde instellingen. Per verslagperiode blijkt dat ruim 90 procent van de aanbieders gegevens aanlevert, waaronder ook alle gecertificeerde instellingen. De absolute aantallen jongeren en trajecten worden door CBS afgerond op vijftallen. Ook heeft CBS Weesp en Wijdmeren nog niet meegerekend in 2017. Deze informatie moet in acht worden genomen bij het aflezen en beoordelen van de gegevens.

Verwijzer	Eerste helft 2015	Tweede helft 2015	Eerste helft 2016	Tweede helft 2016	Eerste helft 2017
Gecertificeerde instelling	36 %	38 %	42 %	53 %	26 %
Gemeentelijke toegang	18 %	19 %	26 %	33 %	48 %
Huisarts	18 %	0 %	11 %	0 %	0 %
Jeugdarts	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Medisch specialist	0 %	13 %	0 %	0 %	0 %
Verwijzer onbekend	27 %	31 %	21 %	13 %	26 %

Tabel 8: overzicht verwijzers

Het gaat om de verhouding van de verwijzer ten opzichte van alle trajecten jeugdhulp met verblijf. Dus van het totaal aantal verwijzingen naar jeugdhulp met verblijf, kwamen 48 procent van de verwijzingen vanuit de gemeentelijke toegang in de eerste helft van 2017. Het gaat hier om trajecten die in de betreffende periode zijn gestart. Verwijzingen behorende bij trajecten die in voorgaande perioden zijn gestart en in betreffende periode lopen zijn niet mee geteld.

Een deel van de verwijzers is 'onbekend'. Dit is te verklaren doordat verwijzers lange tijd niet verplicht waren om in te vullen welke type verwijzer ze zijn. Het kan dus zijn dat het percentage andere verwijzers hoger ligt dan nu inzichtelijk is. Aangezien ook jeugd ggz onder jeugdhulp met verblijf valt, is het percentage 'verwijzer onbekend' waarschijnlijk een (huis/jeugd)arts of medisch specialist. Vanuit jeugd GGZ weten we dat grotendeel van de verwijzingen vanuit die hoek komt en niet vanuit de gemeentelijke toegang.

Veilig Thuis plaatst in regio Gooi en Vechtstreek in crisissituaties in het vrijwillig kader ook uit huis. In deze gevallen loopt de beschikking alsnog via de gemeenten, waardoor zij niet zijn opgenomen als verwijzer. Uit cijfers van het CBS blijkt dat het de eerste helft van 2017 ging om 145 nieuw gestarte trajecten. Hiervan zijn er 70 geïndiceerd via de gemeentelijke toegang. Uit cijfers van Veilig Thuis blijkt dat zij de eerste helft van 2017 29 casussen hebben behandeld in een crisissituatie. Hiervan zijn er 19 casussen via het netwerk opgelost, waarvan in 8 gevallen de jeugdige vervolgens nog geplaatst moest

⁷ Er is gebruik gemaakt van cijfers van het CBS, omdat pas sinds begin dit jaar in het DLP wordt geregistreerd om welke verwijzer het gaat.

worden bij een pleeggezin of instelling. In de eerste helft van 2017 zijn er dus van de 70 trajecten die zijn genoteerd onder de gemeentelijke toegang, 21 jeugdigen geplaatst via Veilig Thuis. Dit betekent dat de overige 49 jeugdigen via de gemeentelijke uitvoeringsdiensten zijn geplaatst. Op basis van deze gegevens wordt ongeveer 1 op de 3 jeugdigen die via de gemeentelijke toegang een verwijzing krijgen, geplaatst door Veilig Thuis.

Als we kijken naar de verhouding van de verwijzers in Gooi en Vechtstreek ten opzichte van het landelijke zien we het volgende:

Verwijzer	Landelijk	Gooi en Vechtstreek
Gecertificeerde instelling	34 %	26 %
Gemeentelijke toegang	44 %	48 %
Huisarts	7 %	0 %
Jeugdarts	0 %	0 %
Medisch specialist	5 %	0 %
Verwijzer onbekend	9 %	26 %

Tabel 9: verhouding regio GV ten opzichte van landelijk

Als Regio zitten we in lijn met het landelijke, met uitzondering van 'verwijzer onbekend'; dit percentage ligt in de regio vele malen hoger dan het landelijke.

3.4 Concluderend

De informatie die per zorgvorm inzichtelijk is gemaakt heeft als doel om ontwikkelingen en trends zichtbaar te maken met betrekking tot toe- of afname van het aantal cliënten en de gemiddelde verblijfsduur, eventuele opvallendheden in het budget en inzicht te krijgen in hoeverre het gecontracteerde aanbod binnen of buiten onze regio beschikbaar is. De informatie over 2015 en 2016 is niet compleet, doordat er met subsidierelaties werd gewerkt, waardoor niet voor alle zorgvormen vergelijkingen gemaakt kunnen worden met eerdere jaren.

In bovenstaande informatie vallen de volgende punten op:

- Monitoring is een belangrijk aandachtspunt voor de Regio en regiogemeenten. Het moet inzichtelijk zijn hoe we er als regio voor staan (o.a. aantal cliënten, verblijfsduur, verwijzers); op basis van die gegevens kun je (bij)sturen en ontwikkelingen en trends inzichtelijk maken. Ook is deze informatie nuttig voor bijvoorbeeld het voeren van kwartaalgesprekken met aanbieders.
- De Jeugdwet schrijft voor dat jeugdigen die niet thuis kunnen opgroeien zo veel als mogelijk in een gezinssituatie moeten kunnen opgroeien. Indien een jeugdige uit huis moet worden geplaatst, moet de gemeente ervoor zorgen dat de jeugdige zoveel mogelijk bij een pleegouder of een gezinshuis wordt geplaatst. Dit uitgangspunt is expliciet in de Jeugdwet vastgelegd. Wat we uit de gegevens kunnen concluderen is dat het de afgelopen jaren niet is gelukt om jeugdhulp in gezinsvormen, zoals pleegzorg en gezinshuizen, te versterken. Het aantal jeugdigen in pleegzorg neemt af en het aanbod van gezinshuizen (in de regio) is beperkt. Bovendien neemt het aantal cliënten die verblijven bij een jeugdhulpaanbieder (zoals driemilieuvoorziening, JeugdzorgPlus) toe ten opzichte van 2015. Hierbij moet genoemd worden dat de verblijfsduur bij een jeugdhulpaanbieder ten opzichte van 2015 is gedaald. Enkel in de jeugd GGZ is het gelukt om ten opzichte van 2015 een daling te realiseren wat betreft het uniek aantal cliënten die verblijven in de kliniek.
- Het aantal unieke cliënten die de afgelopen jaren gebruik hebben gemaakt van beschermd wonen stijgt. Hierbij moet benoemd worden dat de vraag voor de voorziening toeneemt; de wachtlijst neemt toe.
- In de Jeugd GGZ, driemilieuvoorziening en JeugdzorgPlus is een afname te zien in de gemiddelde verblijfsduur van cliënten ten opzichte van 2015. De verblijfsduur in beschermd wonen trajecten is toegenomen ten opzichte van 2015.
- In de Jeugdwet staat daarnaast genoemd dat hulp zo dichtbij mogelijk beschikbaar moet zijn. In de regiogemeenten hebben we verschillende zorgvormen beschikbaar, zoals logeerweekenden, pleegzorg, beschermd wonen en groepen bij een instelling (behandelgroepen). Enkel de zeer zware en specialistische zorgvormen (driemilieuvoorziening,

jeugd GGZ en JeugdzorgPlus) zijn niet beschikbaar binnen onze regiogemeenten. Een belangrijk aandachtspunt is het aanbod van gezinshuizen. Er zijn slechts twee gezinshuizen binnen onze regiogemeenten.

- In de cliëntroutes zien we dat jeugdigen een lange weg af leggen. Vaak hebben ze al verschillende jeugdhulpverleningstrajecten doorlopen voordat ze in JeugdzorgPlus, een behandelgroep of gezinshuis terecht komen. Ook na het verblijf zie je dat zware zorgvormen ingezet blijven worden. Weinig ambulante hulp danwel gezinshuizen of pleeggezinnen. Hierbij komt de vragen naar voren of wel de meest passende zorg wordt ingezet en of dit tijdig wordt ingezet.
- Gemeentelijke toegang (gemeentelijke uitvoeringsdiensten en Veilig Thuis) zijn de grootste verwijzers naar 24-uursvoorzieningen jeugd, gevolgd door de gecertificeerde instellingen.

Aanbieders zijn bezig met de transformatie en de organisatieontwikkelingen die daarbij horen. De mate waarmee ze daarmee bezig zijn, verschilt per aanbieder. Ondanks dat er wordt gewerkt aan de transformatie, blijkt uit de cijfers dat op regionaal niveau de transformatie (nog) niet in beweging komt. We zien een tegengestelde beweging waarin jeugdhulp in gezinsvormen afneemt en verblijf in een instelling toeneemt. Zowel aan teamleiders van de gemeentelijke uitvoeringsdiensten als aan de aanbieders is gevraagd of zij het geschetste beeld herkennen. Zij herkennen zich in het geschetste beeld.⁸

⁸ De teamleiders hebben gereageerd op het geschetste beeld tijdens het uitvoeringsoverleg van 26 juni jl. De aanbieders hebben gereageerd op het beeld tijdens een gezamenlijke bijeenkomst op 18 juni jl. Een verslag van de bijeenkomst met de aanbieders is opgenomen in bijlage II.

4. Huidige situatie: kwalitatieve analyse

Er zijn gesprekken gevoerd met ervaringsdeskundige inwoners⁹, de gemeentelijke uitvoeringsdiensten, Veilig Thuis, jeugdhulpaanbieders en de gecertificeerde instellingen. In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van de gevoerde gesprekken. De opgehaalde informatie is hieronder samenvattend weergegeven.

Het doel van de gesprekken was om – vanuit verschillende perspectieven - inzicht te krijgen in ervaringen uit de praktijk. Hoe hebben ervaringsdeskundigen de periode buiten het gezin ervaren en wat verwachten zij van hulpverlening en gemeenten? In welke situaties en op welke manier wordt een afweging gemaakt om een jeugdige wel of niet uit huis te plaatsen? Waar lopen verwijzers en aanbieders tegenaan en waar zien zij mogelijkheden voor innovatie?

4.1 Ervaringsdeskundige inwoners

1. De 'klik' met de hulpverlener is erg belangrijk
2. Met betrekking tot een JIM (Jouw eigen Ingebrachte Mentor) is het belangrijk dat een hulpverlener in staat is 'naast' de JIM te staan. Dit vraagt een bepaalde houding en *mindset* van de hulpverlener.
3. Pleegouders¹⁰ noemden de volgende punten:
 - a. Pleegzorgwerkers voldoen niet altijd aan de verwachtingen. Pleegouders vinden het belangrijk dat de professional verstand heeft van zaken, weten wat nodig is met betrekking tot pleegzorg en dat ze een luisterend oor bieden en ondersteuning geven.
 - b. Pleegouders hebben het gevoel niet serieus te worden genomen door gemeenten en instanties
 - c. Er is behoefte aan het delen van ervaringen met andere pleegouders uit de omgeving
 - d. De positie, rechten en plichten als pleegouder is niet altijd duidelijk
 - e. Er is behoefte aan meer kennis en vaardigheden op het gebied van specifieke gedragingen, trauma, communicatie met hulpverlening en met biologische ouders.
4. (Pleeg)kinderen noemden:
 - a. Er is vaak geen duidelijkheid over plaatsing, wanneer ze weg moeten of waarom een bepaald pleeggezin wel of niet geschikt wordt bevonden. Er is behoefte aan duidelijkheid en eerlijkheid.
 - b. Van de begeleiders wordt verwacht dat ze bereikbaar, lief en betrokken zijn. Het is belangrijk om gehoord en geholpen te worden. De wisseling van begeleiding is vermoeiend.
 - c. Pleegkinderen noemen weinig informatie en begeleiding te hebben gekregen met betrekking tot financiën en de overgang naar 18 jaar.
 - d. Meerdere jongeren hebben voordat ze in een pleeggezin kwamen in een instelling gezeten. Verblijf in een instelling is als niet prettig ervaren, mede omdat zij tussen 'zware' gevallen terecht kwamen waar zij niet tussen pasten.

4.2 Gemeentelijke uitvoeringsdiensten

1. Uitvoeringsdiensten hebben te maken met uithuisplaatsing in vrijwillig kader, waarbij ouders en netwerk "op" en "uitgeblust" zijn en/of waar broertjes/zusjes gedrag kopiëren. In de meeste gevallen is sprake van kind-factoren, in elke gevallen werden ouderfactoren genoemd waarbij het kind toch uit huis is geplaatst.
2. Factoren die meespelen bij het bepalen van de in te zetten jeugdhulp (ambulant/verblijf):
 - a. Altijd eerst gekeken wat netwerk kan betekenen
 - b. Waar is plek/wachttijden
 - c. Locatie dichtbij (pleeg)ouders
 - d. Eerdere ervaringen van consulent met bepaalde aanbieder
3. Het aanbod is niet inzichtelijk
 - a. De website (Regio website/ Kieszo) is niet gebruikersvriendelijk
 - b. Het is niet inzichtelijk welke interventies zijn gecontracteerd

⁹ Er zijn gesprekken gevoerd met tien pleegouders, een JIM en vier jeugdigen met ervaring in een pleeggezin en/of residentieel verblijf

¹⁰ Deze gesprekken zijn gevoerd voor het project 'Versterken jeugdhulp in gezinsvormen' (projectleider Liesbeth de Groot).

- c. Het is niet inzichtelijk waar wel of geen plek is
- 4. Het werken met interventies is bedoeld om de uitvoeringsdiensten te ondersteunen, maar de interventies zijn niet inzichtelijk. Het is dus moeilijk te bepalen of interventies de uitvoeringsdiensten ondersteunen
- 5. Bij de afweging om wel of niet uit huis te plaatsen worden de betrokken hulpverleners als informatiebron benut en is een gedragsdeskundige betrokken
- 6. Er zijn altijd residentiële plekken nodig voor een bepaalde doelgroep
- 7. Verblijf in gezinsvormen (bestandspleeggezin en gezinshuizen) wordt minder vaak ingezet
 - a. 12+ doelgroep is moeilijk te plaatsen
 - b. Er is weinig aanbod
 - c. Consulanten noemden dat verblijf in gezinsvormen “Niet voldoende op het netvlies” staat en er behoefte is aan meer informatie en kennis hierover, met name over voor wie deze vormen passend zijn en voor welke problematiek
- 8. De verschillende producten rondom pleegzorg zijn erg complex
- 9. 24-uursvoorzieningen bieden “alles of niets”
 - a. Tussenvormen worden gemist
 - b. Deeltijdvoorzieningen worden gemist
- 10. Specifieke doelgroepen zijn lastig te plaatsen: 12+, crimineel, autistisch, gedragsproblemen, verslavingsproblematiek
 - a. Contra indicaties aanbieders

Voorbeeld casussen waarbij het kind uit huis is geplaatst door de gemeentelijke uitvoeringsdienst in het vrijwillig kader

De oudste van vier kinderen in een gezin heeft zeer specifieke problemen. Het kind is in behandeling bij de Bascule, maar het slaat niet aan en het kind glijdt af. De jongere broertjes en zusjes gaan het gedrag kopiëren, waardoor de situatie “too much” wordt in het gezin.

Een jongen van 10 jaar heeft diverse trajecten gevolgd en op verschillende scholen gezeten. Hij heeft specifieke problemen en hechtingsproblematiek. Er zijn veel ruzies en spanningen. Dit heeft grote impact op het gezin en de relatie tussen zijn ouders.

Drie kinderen zijn uit huis geplaatst nadat ouders tot bloedens toe ruzie hebben gehad. Kinderen waren hierbij aanwezig. Het huis was vies en vol bloed, waardoor kinderen daar niet konden verblijven.

Uitvoeringsdienst noemde bij deze casus dat een andere optie dan uit huis plaatsing beter zou zijn geweest, omdat het voornamelijk gaat om ouder-factoren. Er werd bijvoorbeeld gedacht aan het snel bewoonbaar maken van het huis, waarna een hulpverlener of naasten met de kinderen in het huis kon blijven.

4.3 Veilig Thuis

1. Veilig Thuis heeft te maken met uithuisplaatsingen in het vrijwillig kader wanneer sprake is van acute onveiligheid. In sommige gevallen zoekt Veilig Thuis ook mee naar een plek wanneer er een (V)OTS is uitgesproken. In dit geval is een gecertificeerde instelling verantwoordelijk voor de plaatsing, maar Veilig Thuis helpt in sommige gevallen mee met het zoeken naar een plek.
2. Factoren die meespelen bij het bepalen van een verblijfsplek:
 - a. Wat kan het netwerk betekenen
 - b. Waar is plek/wachttijden
 - c. Locatie: dichtbij school en (pleeg)ouders
3. Bij de afweging om een kind wel of niet uit huis te plaatsen wordt binnen kantoortijden de gemeentelijke uitvoeringsdienst betrokken. Buiten kantoortijden wordt de afweging door Veilig Thuis gemaakt.
4. Knelpunten in het huidige aanbod 24-uursvoorzieningen jeugd:
 - a. Wachttijden; er is geen plek. Hierdoor worden kinderen nu op plekken geplaatst (ook buiten de regio) die niet passend zijn. Er is bijvoorbeeld een jongen van 15 jaar geplaatst in de volwassen opvang. Dit is niet gewenst, maar er is geen andere mogelijkheid.
 - b. Tussenvormen worden gemist
 - c. De doorstroom komt niet op gang

- d. Er zijn maar weinig pleeggezinnen en gezinshuizen beschikbaar in onze regio, in het bijzonder voor crisisplaatsingen
- 5. Specifieke doelgroepen zijn lastig te plaatsen:
 - a. Basisschoolkinderen: zij hebben vaak nog geen eigen netwerk die benut kan worden en het is belangrijk dat het kind op een plek komt dichtbij zijn/haar eigen school
 - b. Jongeren tussen de 16 en 18 jaar: voor deze doelgroep is het soms beter om vervroegd uit huis te gaan en voorbereid te worden op zelfstandigheid.
- 6. Innovatie mogelijkheden ter voorkoming van uithuisplaatsing:
 - a. Flexibelere en intensieve hulpverlening in huis. De hulpverlening moet beschikbaar zijn op de piekmomenten, zoals de weekenden, etenstijd en bedtijd.
 - b. Jeugd FACT teams die 24/7 beschikbaar zijn, gericht op het voorkomen van uithuisplaatsen. De FACT teams bieden een behandelaanbod.
- 7. Samenwerken met andere partners is belangrijk:
 - a. Met de gemeentelijke uitvoeringsdiensten: elkaar zo vroeg mogelijk op proberen te zoeken en te betrekken, bijvoorbeeld voor consultatie, verbreden van expertise en meedenken. Dit kan leiden tot een andere uitkomst dan uithuisplaatsing.
 - b. Met de gecertificeerde instellingen: het is niet altijd duidelijk wie in de regie is en wie welke verantwoordelijkheid heeft. Veilig Thuis is hierover in gesprek met de GI's.

Voorbeeld casus waarbij het kind uit huis is geplaatst door Veilig Thuis in het vrijwillig kader

Jongen zit 's avonds laat op het politiebureau. Hij is er zelf heen gegaan en wil niet naar huis. Hij wordt mishandeld en dit is al meerdere keren gebeurd.

4.4 Gecertificeerde instellingen (JGB en WSG)

1. Er is altijd een doelgroep waarvoor een residentiële verblijfsplek nodig is; residentie moet beschikbaar zijn als het nodig is
2. Er wordt altijd eerst gekeken naar netwerk, bestandspleeggezin, gezinshuis en dan pas residentieel verblijf, maar pleeggezinnen zijn erg lastig voor deze doelgroep. Ook voor de LVB doelgroep zijn pleeggezinnen vaak niet passend en gezinshuizen zijn maar beperkt beschikbaar. In dat geval wordt een beroep gedaan op residentieel verblijf, terwijl dit niet het meest wenselijk is.
3. Aanbod via de website maar beperkt inzichtelijk
4. Aanbod met betrekking tot 24-uursvoorzieningen is niet 'compleet'
 - a. 'gat' in het aanbod voor jongeren die uit een gesloten setting komen
 - b. Perspectief bieden is moeilijk
 - c. 'op kamers' voor jongeren met begeleiding
 - d. Gezinshuizen
 - e. Driemilieuvoorzieningen voor jeugdigen met LVB problematiek
 - f. Vader-kind huizen
5. De rol van de biologische ouders is heel belangrijk. Het is ook belangrijk dat dit duidelijk is bij bijvoorbeeld pleeggezinnen/gezinsouders; dit is het milieu naast het biologische milieu.
6. Dienstverlening van gemeenten verschillen en ervaringen met gemeenten zijn verschillend
 - a. Verschil in hoe om wordt gegaan met de regierol van een gecertificeerde instelling
 - b. Sommige gemeenten hebben mensen in huis met ervaring tot een bepaalde doelgroep. Het kan een reden zijn om wel of niet te kiezen voor verlenging van een OTS
 - c. Het is niet duidelijk wat consultants doen, welke rol zij hebben. Hierbij wordt ook gevraagd in hoeverre dit voor gezinnen helder is. "Wat doen ze? Houden ze vinger aan de pols?" Hierbij werd genoemd dat dit bij de wijkteams in Weesp en Wijdmeren duidelijker is.
7. Specifieke doelgroepen zijn lastig te plaatsen: 12+, na jeugdzorgPlus
8. Er zijn wisselende ervaringen met JIM. Met deze doelgroep is vaak alles al geprobeerd, waardoor ook een JIM vaak geen uitkomst biedt.
9. We moeten creatief zijn in het bieden van overbruggingshulp zolang residentieel niet beschikbaar is
10. Wachttijden
 - a. Wachttijden, met name in de GGZ, zijn problematisch, mede in verband met de duur van een OTS

- b. Jeugdigen blijven nu soms op de verblijfsplek waar ze zitten, omdat er geen andere plek beschikbaar is.

Voorbeeld casus waarbij het kind uit huis is geplaatst door de gecertificeerde instelling in het gedwongen kader

Vier kinderen waren uit huis geplaatst en konden bij grootouders wonen. Moeder had veel problemen en kwam bijvoorbeeld ook niet opdagen bij afspraken om de kinderen te zien. De grootouders zijn de ouders van haar en wilden ook voor moeder zorgen. Hierdoor lieten ze haar soms binnen. Dit zorgt voor spanning en onrust bij de kinderen.

Moeder gebruikt overmatig veel alcohol. Vader is nooit thuis en de kinderen worden verwaarloosd.

4.5 Aanbieders (*Youké, Leger des Heils, Sherpa, Kwintes, Intermetzo, Spirit*)

1. De aanbieders zijn bezig met de transformatie, onder andere door het afbouwen van bedden
2. Er is altijd een doelgroep waarvoor een residentiële verblijfsplek nodig is
3. Innoveren op het gebied van samenwerkingen
 - a. Kind en gezin hebben vaak hulp nodig uit verschillende domeinen
 - b. Met partners aanbod creëren
 - c. De verbinding en samenwerking met onderwijs is belangrijk
4. Innoveren op het gebied van het ontwikkelen van alternatieven voor uithuisplaatsing (intensief ambulant en out-reachend werken, part-time verblijfsmogelijkheden), evenals het 'anders' inzetten van 24-uursvoorzieningen (flexibel, kleinschalig, etc.)
5. Het is belangrijk om pleegzorg en gezinshuizen te versterken
6. De regels moeten niet altijd strikt worden gevolgd; je moet kijken wat de beste oplossing is en ook creatief (kunnen) zijn met oplossingen
7. De overgang 18-/18+ is een belangrijk aandachtspunt
8. Aanbod met betrekking tot 24-uursvoorzieningen is niet 'compleet'
 - a. 'gat' in het aanbod voor jongeren die uit een gesloten setting komen
 - b. 15-16 jarigen met behoeften om zelfstandig te wonen
9. Er lijkt soms te snel een beroep gedaan te worden op een 24-uursvoorziening
 - a. Handelingsverlegenheid bij gemeentelijke uitvoeringsdiensten, omdat het lastig wordt gevonden om "achter de voordeur" te komen
 - b. Niet al het (ambulante) aanbod lijkt bekend te zijn bij verwijzers
 - c. Kennis ontbreekt soms bij de toeleiding en de lokale teams hebben een hoge caseload
10. Tegelijkertijd wordt hulp soms te lang te laag ingezet, waardoor problematiek verergert
 - a. Behoeft om eerder betrokken te worden, bijvoorbeeld ter consultatie
 - b. Het gevolg is dat jeugdigen continu verplaatsen van zorg naar zorg
11. Er moet uiteindelijk gekeken worden welke bekostigingssystematiek het meest passend is om o.a. maatwerk te kunnen leveren

4.6 Aanbieders jeugd ggz (*GGZ Centraal Friesland en De Bascule*)

1. Aanbieders zijn bezig met de transformatie, onder andere door het afbouwen van bedden en het verkorten van verblijfsduur
2. Er is altijd een doelgroep waarvoor een klinische verblijfsplek nodig is. Het is belangrijk dat deze zeer specialistische voorzieningen ook (financieel) kunnen blijven bestaan
3. Innoveren op het gebied van samenwerking
 - a. Kind en gezin heeft vaak hulp nodig uit verschillende domeinen, daarom belangrijk om met andere aanbieders samen te werken
 - b. Samenwerken om alternatieven te ontwikkelen voor uithuisplaatsing
 - c. Met partners onderzoeken waar doelgroep terecht komt die sinds de transformatie niet meer wordt opgenomen; specifiek doelgroep 12-
 - d. De verbinding en samenwerking met onderwijs is belangrijk
4. Verwijzingen naar GGZ gebeurt grotendeels vanuit (huis)artsen en niet via gemeentelijke toegang
5. Goede triage aan de voordeur is heel belangrijk. In de toegang ontbreekt vaak psychiatrische expertise en het signaleren van problematiek vereist ervaring
6. Veel hulp wordt vaak te lang te laag ingezet, waardoor het uiteindelijk "knalt"

4.7 Concluderend

Uit de gesprekken komt de complexiteit van het vraagstuk en de verschillende elementen waarmee het vraagstuk samen hangt naar voren. De volgende punten vallen in het bijzonder op:

- Alle gesproken personen en organisaties geven het belang aan van het vraagstuk en willen graag meewerken aan de ontwikkelingen. Ook is iedereen al vanuit haar eigen organisatie bezig met de transformatie. Vanuit de aanbieders is er grote behoefte aan samenwerking met andere aanbieders en domeinen.
- Verwijzers benoemen dat altijd een zorgvuldige afweging wordt gemaakt over het wel of niet uit huis plaatsen van een jeugdigen. Aanbieders benoemen dat in sommige gevallen te snel een beroep wordt gedaan op 24-uursvoorzieningen en in sommige gevallen hulp te laat wordt ingezet. Hierin zit een verschil in perspectief en het toont de complexiteit van toeleiding naar de meest passende hulp. Door verwijzers wordt wel genoemd dat wachtlijsten ervoor zorgen dat jeugdigen niet altijd op de meest passende plek terecht komen. In de toeleiding lijkt het bovendien niet gebruikelijk om expertises te consulteren wanneer zij (nog) niet betrokken zijn bij de jeugdige. Vanuit aanbieders maar ook bijvoorbeeld Veilig Thuis ligt wel een behoefte om tijdig betrokken te worden om mee te denken over passende hulp.
- Het gecontracteerde aanbod is niet inzichtelijk voor verwijzers. Echter, door de verschillende inrichtingen bij aanbieders kan niet gesproken worden van een homogeen aanbod; er is veel specifiek maatwerk onder dezelfde noemer.
- Verwijzers missen aanbod de wachtlijsten zijn een probleem. In het aanbod is belangrijk om te kijken in hoeverre zij ook specifieke doelgroepen opnemen (denk aan 12+, crimineel gedrag, enzovoorts). Aanbieders noemen in sommige gevallen echter dat bepaald aanbod wel beschikbaar is (in tegenstelling tot wat verwijzers noemen). Het bij elkaar brengen van en inzichtelijk maken van de diversiteit van het huidige aanbod is dus belangrijk.
- In de samenwerking tussen de gemeentelijke uitvoeringsdiensten, gecertificeerde instellingen en Veilig Thuis lijkt nog onduidelijkheid te bestaan over elkaars rollen en verantwoordelijkheden; wie is wanneer in de regie en verantwoordelijk? De relatie en het vertrouwen in elkaar is ook van invloed op het traject van de jeugdige.

Zowel aan teamleiders van de gemeentelijke uitvoeringsdiensten als aan de aanbieders is gevraagd of zij het geschetste beeld herkennen. Zij herkennen zich in het geschetste beeld.¹¹

¹¹ De teamleiders hebben gereageerd op het geschetste beeld tijdens het uitvoeringsoverleg van 26 juni jl. De aanbieders hebben gereageerd op het beeld tijdens een gezamenlijke bijeenkomst op 18 juni jl. Een verslag van de bijeenkomst met de aanbieders is opgenomen in bijlage II.

5. Huidige situatie: inkoop en bekostiging

5.1 Doelen inkoopbeleid

Het inkoopbeleid is vastgelegd voor de jaren 2017-2021.¹² De regiogemeenten hebben de verantwoordelijkheid de inkoop- en aanbestedingsprocessen op een rechtmatige, integere en doelmatige wijze uit te voeren. Met betrekking tot de inkoop zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

1. Doelmatig en doeltreffend inkopen
2. Creëren maatschappelijke waarde
3. Administratieve lastenverlichting
4. Een integere, betrouwbare, zakelijke en professionele inkoper en opdrachtgever zijn
5. Rechtmatig inkopen

5.2 Inkoopprocedure

In regio Gooi en Vechtstreek wordt gewerkt volgens de inkoopprocedure 'dynamisch contracteren en beheren'. De inkoopprocedure volgt de mogelijkheden van de zgn. Open_House methodiek welke niet onder de aanbestedingswetgeving valt. Bij deze inkoop procedure draait het om maximale transparantie en optimale samenwerking. De uitgangspunten van deze methodiek zijn:

- De eigen regie en keuzevrijheid van de consument staat centraal;
- De kwalitatieve en kwantitatieve concurrentie vindt plaats op basis van door de consument gewaardeerde kwaliteit;
- Er is mogelijkheid tot wijziging van de voorwaarden tijdens de overeenkomst mits deze geen wezenlijke wijziging betreffen;
- Continue toetreding van aanbieders is toegestaan.

Aanbieders die aan de (minimale) kwalitatieve eisen aan de organisatie en aan de dienstverlening voldoen en akkoord gaan met de overige voorwaarden (prijs, inkoopvoorwaarden en concept overeenkomst), komen in aanmerking voor toelating als gecontracteerde partij. Deze eisen worden gedurende verschillende bijeenkomsten in samenspraak met de aanbieders ontwikkeld. De gehanteerde prijs is onder andere vastgesteld aan de hand van een kostprijsonderzoek, welke is uitgevoerd door een onafhankelijk onderzoeksbureau. Het aantal te contracteren aanbieders is in de basis niet beperkt; met elke inschrijver die voldoet aan de gestelde specificaties, eisen en normen wordt een overeenkomst gesloten (*open house* systematiek). Echter, laat recente jurisprudentie in uitzonderlijke gevallen toe om hier beperkingen op te leggen mits er termijnen worden gesteld aan de beperkingen. Dit om onder andere de keuzevrijheid voor de eindgebruiker te optimaliseren en de kwaliteit te waarborgen. Doorgaans kunnen aanbieders tussentijds toetreden om zo te voldoen aan de behoefte die in de gemeenten bestaan. Gedurende de looptijd van een contract kunnen er aanpassingen worden aangebracht in de overeenkomst.

Aanbieders schrijven zich vervolgens in op één of meerdere percelen. Binnen jeugdhulp zijn zij verplicht een beschrijving te leveren voor alle interventies die zij op dat perceel willen inzetten. Deze moeten formeel worden toegelaten.

5.3 Contracten en bekostiging

De verschillende 24-uursverblijfsvoorzieningen vallen onder verschillende contracten. Deze contracten en bijbehorende manier van bekostiging worden hieronder weergegeven. In het excelbestand 'Overzicht gecontracteerde aanbieders 24-uursvoorzieningen' zijn de gecontracteerde aanbieders per zorgvorm inzichtelijk gemaakt. Hierbij is ook aangegeven of de locatie zich binnen of buiten de regio bevindt.

Jeugdhulp

Binnen het toelatingsdocument jeugdhulp wordt onderscheid gemaakt tussen ambulante jeugdhulp, behandelingsgerichte dagbesteding, pleegzorg, en 24-uurs verblijf. Alle voorzieningen zijn

¹² <https://www.regiogv.nl/wp-content/uploads/2018/02/inkoopbeleid-regio-gooi-en-vechtstreek-2017-2021-dced.pdf>

inspanningsgericht ingekocht. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de percelen en bijbehorende bekostiging met betrekking tot een 24-uursvoorziening.

Perceel	Eenheid	Voorziening	Parameter en tarief
Pleegzorg	Etmaal		Pleegzorgvergoeding op basis van leeftijd tussen de 18 en 22 euro per dag (regeling jeugdwet) + 10 procent organisatie en wervingskosten
24-uurs verblijf	Etmaal	Licht, middel, middelzwaar, zwaar en extra zwaar	Op basis van zwaarte, tarief per etmaal (variërend van €95 tot €295)

Jeugd GGZ

Binnen het toelatingsdocument jeugd GGZ wordt onderscheid gemaakt tussen ambulante jeugd ggz, Verblijf zonder overnachting, 24-uurs verblijf (waaronder ziekenhuisopname psychiatrische stoornissen 18-) en infrastructurele instelling. Een Infrastructurele instelling is een instelling die een combinatie van Verblijf Zonder Overnachting (VZO), 24/7 verblijf en crisiszorg levert, waarmee een infrastructuur aanwezig is om hoog complexe specialistische problematiek te kunnen behandelen. Ze worden bekostigd op het beschikbaar hebben van crisisplekken. Dit is 10 procent van de jaaromzet van een aanbieder, met een maximum op €200.000 per opdrachtnemer.

Het daadwerkelijke verblijf is inspanningsgericht ingekocht. Daarbij krijgen instellingen die crisisplekken hebben tevens een taakgerichte bekostiging. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de percelen en bijbehorende bekostiging met betrekking tot een 24-uursvoorziening.

Perceel	Eenheid	Voorziening	Parameter en tarief
24-uurs verblijf	Per etmaal	Deelprestatie A t/m G (lichte verzorgingsgraad t/m zeer intensieve verzorgingsgraad)	Op basis van verzorgingsgraad, €144,88 tot en met €546,09 per dag
Infrastructurele instelling	Taakgerichte bekostiging	Beschikbaarheid	o.b.v. 10% van jaaromzet gemaximeerd op €200.000 per opdrachtnemer

Driemilieuvoorziening

De Regio heeft een overeenkomsten afgesloten met aanbieders betreffende driemilieuvoorzieningen. De voorzieningen zijn inspanningsgericht ingekocht. Hierbij is vooralsnog geen *open house* (*open inschrijving*) systematiek gehanteerd; destijds is vanwege procesmatige oorzaken gekozen voor één op één contractering. In onderstaand overzicht is de tarifiering opgenomen. Dit tarief bevat het verblijf inclusief alle behandelingen. Dit is anders ten opzichte van bijvoorbeeld 24-uursverblijf onder het jeugdhulp contract, waarbij het tarief geldt voor het verblijf en apart de behandelingen worden bekostigd. In de praktijk lijkt dit in enkele gevallen er toe te leiden dat aanbieders van een driemilieuvoorziening zich laten contracteren als 24-uursvoorziening onder het jeugdhulpcontract, omdat dit financieel gunstiger is.

Overeenkomst	Eenheid	Tarief
Driemilieuvoorziening	Etmaal	€284,64 zonder GGZ / €305,35 met GGZ

Maatschappelijke ondersteuning

Binnen het toelatingsdocument Maatschappelijke Ondersteuning wordt onderscheid gemaakt tussen persoonlijke verzorging, begeleiding individueel, dagbesteding en deeltijdverblijf/kortdurend verblijf. Onder 'deeltijd verblijf/kortdurend verblijf' valt 24-uursverblijf. Het gaat over het overnemen van het permanente toezicht op de jeugdige ter ontlasting van de mantelzorger(s), gebruikelijkezorger(s), en/of gezinsleden en het daarmee voorkomen of verminderen van de overbelasting van de

mantelzorger(s), gebruikelijkezorger(s) en/of gezinsleden. Het gaat dus om het bieden van respijtzorg. Deze vorm van verblijf is integraal. De ondersteuning bij ADL (persoonlijke verzorging), dagbesteding en/of begeleiding die noodzakelijk is tijdens het deeltijdverblijf zijn integraal onderdeel van de voorziening. Het wordt inspanningsgericht bekostigd.

Perceel	Eenheid	Voorziening	Parameter en tarief
Deeltijd verblijf/ kortdurend verblijf	Per etmaal	Op basis van zorgzwaarte: licht, middel of zwaar	Op basis van zwaarte, tarief per etmaal: €172,59 (licht), €214,59 (middel) en €249,59 (zwaar)

Beschermd wonen

Beschermd wonen valt onder het contract beschermd wonen. In het contract bestaan WMO pakketten en jeugd pakketten. De tarieven voor de pakketten zijn gelijk. Beschermd Wonen wordt inspanningsgericht bekostigd.

Perceel	Eenheid	Voorziening	Parameter en tarief
Beschermd wonen	Etmaal	Pakket BW 1-6 en toeslag huisvesting 1-6	Op basis van intensiteit van zorg en ondersteuning, tarief per etmaal tussen €57,42 en € 166,75. Tarief voor toeslag huisvesting varieert tussen € 23,81 en € 45,33

JeugdzorgPlus

Intermetzo/Pluryn is de aanbieder die jeugdzorgPlus voor Regio Gooi en Vechtstreek levert. Er zijn zes JeugdzorgPlus-plekken ingekocht: vier plaatsen worden volledig bekostigd en twee plaatsen worden bekostigd naar gebruik; dit is een inspanningsgerichte en deels taakgerichte bekostiging. Voor de jaren 2018-2020 is een overeenkomst aangegaan met de zorgaanbieder voor een regionaal totaalbedrag van €800.000,-. Hiervoor wordt een verdeelsleutel gehanteerd op basis van de inkomsten uit het gemeentefonds. De inkomsten uit het gemeentefonds worden vertaald naar een percentage; op basis van dit percentage wordt bijgedragen aan JeugdzorgPlus.

5.4 Concluderend

Uit bovenstaande informatie vallen de volgende punten op:

- Er zijn in de regio veel aanbieders gecontracteerd die een vorm van een 24-uursvoorziening bieden danwel meerdere zorgvormen bieden. Het gaat in totaal om meer dan 30 aanbieders van 24-uursvoorzieningen jeugd. Hierdoor is het lastig om harde afspraken te maken en sturing uit te oefenen.
- De verschillende vormen van 24-uursverblijfsvoorzieningen vallen onder verschillende contracten met eigen eisen en bekostigingen. Het tarief wordt in alle gevallen berekend per etmaal op basis van zorgzwaarte dan wel intensiteit van de te bieden ondersteuning (p*q bekostiging). Het tarief dat gekoppeld is aan de zorgzwaarte of –intensiteit verschilt per contract.
- Alle vormen van 24-uursvoorzieningen jeugd worden inspanningsgericht bekostigd. Er wordt dus niet ingekocht op beschikbaarheid (het ‘reserveren’ van bedden), maar op de aanwezigheid van de plekken. JeugdzorgPlus is hierbij de enige uitzondering.
- Voor alle zorgvormen – behalve driemilieuvoorziening en JeugdzorgPlus – geldt een *open house* systematiek.¹³ Aanbieders kunnen zich gedurende het hele jaar inschrijven wanneer zij aan de kwalitatieve en kwantitatieve eisen in de contracten voldoen.
- Onder het perceel 24-uursverblijf binnen het jeugdhulp contract vallen zowel behandelgroepen als gezinshuizen. In de bekostiging en eisen wordt geen onderscheid gemaakt voor de verschillende zorgvormen. De zorgvormen zijn echter wel aanzienlijk verschillend. Gezinshuizen worden ingezet met als doel dat jeugdigen met complexe problematiek kunnen opgroeien in een gezinsvorm. Zij blijven daar zo lang als nodig is, in tegenstelling tot een

¹³ In maart jl. Is ook het besluit genomen om geen nieuwe groepen bij een instelling toe te laten, totdat de toekomstige inrichting binnen dit project duidelijk is.

behandelgroep (groep in instelling) waar in de meeste gevallen wordt toegewerkt naar terugkeer naar huis dan wel gezinsvorm en een zo kort mogelijk verblijf. Doordat gezinshuizen nu ook per jeugdige per dag worden bekostigd, is dit een zeer dure voorziening. Bovendien hebben we in het contract nu geen specifieke kwaliteitseisen opgenomen voor een gezinshuis. Het ontbreken van kwaliteitseisen en bijpassende tarifiering voor gezinshuizen wordt gemist.

- Een driemilieuvoorziening wordt bekostigd voor een 'all-in tarief', terwijl 24-uursverblijf onder het jeugdhulp contract wordt bekostigd voor de 'hotel functie'. Het gevolg is dat aanbieders voor het inschrijven op het jeugdhulp contract beter bekostigd worden dan wanneer zij zich inschrijven als driemilieuvoorziening. In de praktijk blijkt dat aanbieders van dit verschil gebruik maken door zich in te schrijven bij het jeugdhulpcontract, terwijl zij een driemilieuvoorziening bieden.

6. Conclusie en vervolg

6.1 Conclusie: veranderopgave om transformatie alsnog te realiseren

Conclusie is dat de transformatie op het punt van 24-uursverblijf niet is gelukt. Het aantal residentiele plaatsingen is niet afgenomen. We zien een tegengestelde beweging, waarin jeugdhulp in gezinsvormen afneemt ten opzichte van 2015 en verblijf in een instelling toeneemt ten opzichte van 2015. Terwijl in een gezinssituatie opgroeien voor een jeugdige het meest wenselijk is. Deze conclusie is gebaseerd op de kwantitatieve en een kwalitatieve analyse in H 3 en 4 en de analyse van de effecten van het gehanteerde inkoop- en bekostigingsmodel in H 5.

Er ligt dus een veranderopgave voor gemeenten. Ook landelijk wordt dit erkend; in de eerste evaluatie van de Jeugdwet wordt genoemd dat de transitie is afgerond, maar de transformatie nog grotendeels vorm moet krijgen. Om deze transformatie vorm te geven en daar direct op te sturen is het noodzakelijk dat de regiogemeenten hier meer vorm en inhoud aan gaan geven.

In de afgelopen jaren ontbraken concreet (SMART) vormgegeven en vastgelegde doelstellingen en resultaten met betrekking tot 24-uursvoorzieningen en alternatieven daarvoor. Het is daarom van belang om een concrete ambitie en resultaten vorm te geven en vast te leggen, in samenspraak met betrokkenen. Op basis daarvan kan de toekomstige inrichting van 24-uursverblijf en de alternatieve jeugdhulpvoorzieningen worden vormgegeven, worden gemonitord en worden bijgestuurd.

Op basis van de opgehaalde informatie en input van betrokkenen heeft de projectgroep een concept ambitie en de te behalen resultaten opgesteld. Zie hiervoor H 2.

6.2 Aanpak knelpunten: vier oplossingslijnen

Aanbieders, professionals en verwijzers werken hard en met inzet voor de jeugdigen en zijn/haar gezin, zij ervaren daarbij verschillende knelpunten in de huidige situatie. Deze zijn gericht op zowel de vindbaarheid, de bereikbaarheid en de beschikbaarheid van het aanbod van 24-uursvoorzieningen en alternatieven daarvoor, (het delen van) expertise bij de toegang, en de huidige manier van inkoop en bekostiging. In de conclusies van H 3, 4 en 5 staan de knelpunten in meer detail.

Om de ambitie van zo thuis mogelijk opgroeien te realiseren, is het noodzakelijk dat de samenwerkende gemeenten meer sturing gaan geven. De gemeenten sturen daarbij op de volgende vier niveaus:

1. Ambitie en resultaten
2. Toeleiding
3. Vorm en inhoud 24-uursverblijf en alternatieve vormen van jeugdhulp
4. Inkoop- en bekostigingsmodel

Met de teamleiders van de gemeentelijke uitvoeringsdiensten zijn deze oplossingslijnen besproken. Zij onderstrepen de niveaus.

6.3 Aanpak knelpunten: eerste uitwerking oplossingslijnen

Voor ieder niveau is hieronder een eerste opzet van een oplossingslijn uitgewerkt.

Oplossingslijn 1 Vaststellen ambitie en SMART geformuleerde resultaten

In de afgelopen jaren ontbraken concreet (SMART) vormgegeven en vastgelegde doelstellingen en resultaten met betrekking tot 24-uursverblijfsvoorzieningen en alternatieven daarvoor. Het is daarom van belang om de ambitie nader te concretiseren en de te behalen resultaten SMART te benoemen en vast te leggen. Op basis van de ambitie en de benoemde resultaten kunnen de samenwerkende gemeenten de toekomstige inrichting vormgeven, monitoren en zo nodig bijsturen. De ambitie en de SMART geformuleerde resultaten staan in H 2.

Oplossingslijn 2 Toegang tot en toeleiding naar jeugdhulp faciliteren

Voor verwijzers jeugdhulp en inwoners en jeugdigen hoort duidelijk te zijn welke jeugdhulp beschikbaar is. Alleen dan kunnen verwijzers naar een passende jeugdhulpaanbieder toeleiden. Ook is het van belang dat bij de triage voldoende kennis, expertise en mogelijkheden beschikbaar zijn om een passende oplossing te vinden voor de jeugdige en zijn/haar gezin. Er wordt structureel aandacht besteed aan vakmanschap.

Oplossingslijn 3a Ontwikkelen door jeugdhulpaanbieders van vormen van jeugdhulp in de thuissituatie als passend alternatief voor 24-uursverblijfsvoorziening

Inzet van passende jeugdhulp in de thuissituatie die oplossingsgericht is voor het hele gezinssysteem en met versterking van het sociale netwerk, kan uithuisplaatsing voorkomen en veiligheid waarborgen. Het is aan de gemeenten om zodanig in te kopen en te bekostigen dat jeugdhulpaanbieders geprikkeld worden deze vormen van jeugdhulp (verder) te ontwikkelen.

Oplossingslijn 3b Ontwikkelen door jeugdhulpaanbieders van zo thuis mogelijke vormen van voor 24-uursverblijfsvoorziening

En als uithuisplaatsing, als laatste redmiddel en zo tijdelijk mogelijk, toch nodig is, dan is een zo thuis mogelijke 24-uursverblijfsvoorziening in de regio het meest aangewezen. Hierbij wordt de volgende 'ladder' gehanteerd: netwerk pleeggezin > bestandspleeggezin > gezinshuis > verblijf in een instelling. Direct een kind uithuisplaatsen kan onder omstandigheden noodzakelijk zijn. Met name als de veiligheid in het gezin in het geding is. Op deze oplossingslijn kun je denken aan het beschikbaar maken van gezinshuizen en het stimuleren van pleegzorg. Ook is het hierbij aan gemeenten om zodanig in te kopen en te bekostigen dat jeugdhulpaanbieders geprikkeld worden deze vormen van 24-uursverblijf (verder) te ontwikkelen.

Oplossingslijn 4 Inkoop- en bekostiging die passend zijn bij de te realiseren resultaten

Het is belangrijk dat de inkoop- en bekostigingssystematiek passend zijn en bijdragen aan de te realiseren resultaten. In de huidige situatie is het moeilijk om te sturen en harde afspraken te maken met de >30 aanbieders van 24-uursvoorzieningen. Er wordt onderzocht welk systeem het meest passend is bij de oplossingslijnen en de te behalen resultaten. Hierbij is ook aandacht voor het beperken van de administratieve last voor aanbieders.

Deze oplossingslijnen dragen bij aan het realiseren van de ambitie van "zo thuis mogelijk opgroeien". Het gaat hierbij om een inhoudelijke verbetering ten opzichte van de huidige situatie. De verwachting is dat de verbetering niet (direct) een kosten besparing op zal leveren en dit is bovendien niet het doel. Het zal vragen om een investering om deze transformatie verder vorm te geven; we kunnen passen richting minder uithuisplaatsingen als er voldoende passende alternatieven bestaan en in worden gezet.

6.4 Vervolg: bespreking in portefeuillehoudersoverleg voor fase 2 project "Verblijf"

Na bespreking van de vier oplossingslijnen in het directievoerleg en het regionaal portefeuillehoudersoverleg onderdeel Jeugd en Onderwijs, leggen we de oplossingslijnen voor aan onze ketenpartners in een bijeenkomst in oktober. Ondertussen is het voorzittersoverleg adviesraden sociaal domein geïnformeerd over de stand van zaken van het project. Na bespreking en verdere uitwerking, is het streven om vóór 1 januari 2019 – en uiterlijk Q1 2019 - een advies uit te brengen aan het regionaal portefeuillehouders overleg Sociaal Domein Jeugd en Onderwijs. Hier voorafgaand wordt het uitvoeringsoverleg en directieoverleg geconsulteerd. Ook worden de adviesraden sociaal domein gevraagd om een advies uit te brengen. Dit is dan, conform de taakopdracht aan de projectgroep, een advies over de manier waarop jeugdhulp Verblijf binnen Gooi en Vechtstreek georganiseerd en daarmee ingekocht wordt.

Bijlage 1: Definities verblijfsvoorzieningen

In onderstaande tabel worden de definities van 24-uurs verblijfsvoorzieningen weergegeven.

Voorziening	Leeftijd ¹⁴	Definitie
Logeerhuizen	0-18 jaar	Tuiswonende kinderen kunnen hier in weekend en vakanties terecht. Het is een vorm van respijtzorg.
Netwerkleeggezin	0-21 jaar	Pleegzorg is een vorm van hulpverlening waarbij het kind voor korte of langere tijd in een pleeggezin woont omdat dit thuis (tijdelijk) niet kan. Een netwerkgezin is een gezin dat het pleegkind en zijn ouders al kent voordat er van plaatsing sprake is. Er is sprake van een bekendheid of betrokkenheid, omdat men familie is van elkaar of deel uitmaakt van de kring van vrienden en bekenden.
Bestandspleeggezin	0-21 jaar	Pleegzorg is een vorm van hulpverlening waarbij het kind voor korte of langere tijd in een pleeggezin woont omdat dit thuis (tijdelijk) niet kan. De bestandspleeggezinnen kiezen voor pleegzorg, nog voordat zij een pleegkind kennen.
Gezinshuis	0-18 jaar	Gezinshuisouder is een (zorg)professional en heeft opleiding en ervaring opgedaan die aansluit bij hulp en begeleiding dat kind nodig heeft.
Kamertrainingscentra	17-23 jaar	In kamertrainingscentra kunnen jongeren een goede overgang maken van ambulante of residentiële jeugdhulp naar zelfstandig wonen. Deze centra bieden intensievere begeleiding dan bijvoorbeeld projecten voor begeleid kamerbewonen.
Leef- en behandelgroep	0-18 jaar	Kinderen en jongeren met psychosociale problemen krijgen hulp en begeleiding. Zij kunnen de hele dag en nacht bij de instelling verblijven. Het is ook mogelijk dat kinderen een deel van de dag bij de instelling verblijven en daarnaast bij hun familie zijn. De term leefgroep wordt vaak gebruikt wanneer de hulp gericht is op opvoeden en opgroeien. In behandelgroepen is de hulp vaak gericht op de behandeling van specifieke problemen, zoals gedragsproblemen.
Crisisopvang	0-18 jaar	Als problemen in een gezin acuut zijn, kunnen kinderen en jongeren geplaatst worden in een crisisopvang. Tijdens het verblijf in de crisisopvang wordt gezocht naar het beste vervolg voor het kind. Deze opvang kan plaatsvinden in bijvoorbeeld een pleeggezin, gezinshuis of bij een jeugdzorgaanbieder.
Driemilieuvoorziening	Tot 18 jaar	Opvoeding, onderwijs en vrije tijd zijn met elkaar verbonden.
JeugdzorgPlus	Tot 18 jaar ¹⁵	JeugdzorgPlus is een vorm van gesloten jeugdhulp. Opname, verblijf en jeugdhulp wordt geboden in een gesloten accommodatie op basis van een machtiging.

Tabel 10: Definities van verblijfsvoorzieningen

¹⁴ Tot 23 jaar kan een beroep worden gedaan op voortgezette jeugdhulp. Deze is altijd vrijwillig. Hierover beslist de gemeente. De hulp eindigt wanneer er geen hulpvraag meer is, wanneer het pleegkind geen hulp meer wil of als de jongere 23 jaar wordt. Bovendien wordt door het ministerie VWS op het moment onderzocht of het verlengen van pleegzorg tot 21 jaar mogelijk is.

¹⁵ De doorloop van gesloten jeugdhulp is op basis van jurisprudentie beperkt tot hooguit zes maanden na het 18^e jaar, omdat het toepassen van dwang op pedagogische grondslag bij meerderjarigen strijd oplevert met artikel 5 EVRM.

Bijlage 2: Context: (wettelijke) kaders, staand beleid en ontwikkelingen

1. Wet- en regelgeving

De Jeugdwet evenals internationale verdragen bieden kaders waarbinnen dit project opereert. De Jeugdwet is ingevoerd om onder andere te komen tot betere samenwerking van hulpverleners rond gezinnen, eerdere ondersteuning bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen en het bieden van hulp op maat. Hierbij is het uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt (aanhef Jeugdwet). In de wet zijn expliciet de volgende *transformatiedoelen* opgenomen:

- Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk;
- De-medicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen;
- Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen;
- Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt één gezin, één plan, één regisseur; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen;
- Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten.

Hierin komt naar voren dat de nadruk wordt gelegd op de omslag van zware en kostbare zorg naar lichtere en goedkopere zorg. De focus wordt gelegd op preventie en de eigen kracht van de jeugdige en diens omgeving. Meer inzet op preventie en de juiste hulp op maat moet voorkomen dat de problematiek verergert, waardoor (langdurige) intensieve hulp –zoals een plaatsing in een 24-uursvoorziening- niet nodig is.

Speerpunten uit wet- en regelgeving in relatie tot dit project zijn als volgt samen te vatten:

1. Jeugdhulpplicht
2. Kwalitatief en kwantitatief toereikend aanbod jeugdhulp
3. Integrale hulp dichtbij de burger
4. Passende jeugdhulp en keuzevrijheid
5. Bereikbaarheid en beschikbaarheid jeugdhulp
6. Uithuisplaatsing als laatste redmiddel

2. Transitiearrangement jeugd Gooi en Vechtstreek

Gemeenten en aanbieders hebben binnen het transitiearrangement jeugd Gooi en Vechtstreek (2013) mogelijkheden benoemd met betrekking tot de jeugdhulpverlening. In relatie tot dit project zijn de volgende mogelijkheden van belang:

- Waar mogelijk voorkomen van residentiële zorg door inzet van zware ambulante trajecten dan wel inzet van pleegzorg
- Het behouden/versterken van de pleegzorg
- Andere inzet van residentiële zorg in combinatie met ambulante ondersteuning
- Maatwerk bij een individueel arrangement (inzet van jeugdhulpverlening in combinatie met ondersteuning vanuit de andere beleidsvelden Sociale Zaken en Wmo)
- Een betere afstemming in de ondersteuning van gezinnen met meervoudige problemen (via individueel arrangement).

3. Eerste evaluatie Jeugdwet¹⁶

De Jeugdwet is drie jaar na invoering geëvalueerd. De hoofdconclusie is dat de veranderingen sinds invoering van de Jeugdwet vooral te kenmerken zijn als transitie, en dat de gewenste transformatie,

¹⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/01/30/rapport-eerste-evaluatie-jeugdwet>

gericht op de realisatie van de doelen van de wet, nog grotendeels vorm moet krijgen. Ouders en medewerkers zien in de praktijk nog onvoldoende verbetering:

- Gezinnen die de hulp het hardste nodig hebben, hebben grote moeite hun weg te vinden in de jeugdhulp. Er is nog geen sprake van een verminderd beroep op gespecialiseerde jeugdhulp, ook is nog niet zichtbaar dat op grote schaal wordt ingezet op preventie.
- Het belang van het kind staat nog te vaak niet voorop. Meer gezinsgerichte opvang komt nog onvoldoende van de grond. Teveel kinderen zitten thuis zonder een passend aanbod vanuit zorg of onderwijs. Kwetsbare jongeren die 18 worden, hebben nog steeds veel problemen bij het regelen van wonen, werk, zorg en school.
- Jeugdprofessionals hebben nog onvoldoende de ruimte om hun werk goed te doen. Jeugdprofessionals worden in hun werk belemmerd door bureaucratie en regel- en verantwoordingsdruk.
- Gemeenten zijn op de goede weg met de transformatie van jeugdhulp. Een goede verbinding met andere domeinen komt nog onvoldoende van de grond, zoals de verbinding met onderwijs, wonen, werk schuldhelpverlening of zorg.
- Jeugdhulpaanbieders hebben zorgen over de kwaliteit van lokale teams, de regels rond aanbesteden en administratieve lasten. Wachttijden en wachtlijsten bij specialistische aanbieders worden als belangrijk knelpunt genoemd. Het lukt lokale teams in de praktijk minder goed om op tijd kinderen, jongeren of gezinnen met complexe problemen en met een verhoogd risico op onveiligheid te signaleren en op te pakken. In de praktijk lukt het onvoldoende om, als er eenmaal een maatregel voor jeugdbescherming of jeugdreclassering is opgelegd, op tijd passende hulp te organiseren. De instroom van kinderen in de jeugdbescherming neemt dan ook toe.

4. Rapportage Transitie Autoriteit Jeugd (TAJ)¹⁷

De Transitie Autoriteit Jeugd (TAJ) geeft in haar recente rapportage 'Tussen droom en daad' aan dat de bedoelingen van de Jeugdwet breed worden gedragen. De vrees dat door de transitie continuïteit van zorg in het geding zou zijn en essentiële jeugdhulpfuncties zouden verdwijnen, is niet uitgekomen. Desondanks staat de overgang naar betere en veilige zorg voor kwetsbare jongeren in een zo vroeg mogelijk stadium nog in de kinderschoenen. De transformatie kost tijd en vernieuwing moet een continue ontwikkeling zijn. De TAJ stelt dat de transformatie van de jeugdhulp zich in het algemeen beperkt tot het jeugdstelsel en veel minder richt op de leefwereld van kind en gezin.

5. Actieprogramma 'Zorg voor de jeugd'¹⁸

Op 16 april 2018 is het actieprogramma 'Zorg voor jeugd' door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het Ministerie van Justitie en Veiligheid, de Vereniging Nederlands gemeenten, Braches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd en Landelijke Cliëntorganisaties aangeboden aan de Tweede Kamer. Het hoofddoel is *"de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering merkbaar en meetbaar steeds beter te maken voor kinderen, jongeren en gezinnen, zodat ze op tijd passende hulp ontvangen. Daarom gaan we kinderen, jongeren en gezinnen beter ondersteunen tijdens de levensloop van het kind (thuis, uitwonend, op school en bij 18 jaar) én gaan we investeren in het vakmanschap van jeugdprofessionals"*. Dit doel is uitgewerkt langs zes inhoudelijke actielijnen:

1. Betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen
2. Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien
3. Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen
4. Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden
5. Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling in gevaar loopt
6. Investeren in vakmanschap

Voor de periode 2018 tot en met 2020 is een transformatiebudget beschikbaar om vernieuwing van de jeugdhulp te ondersteunen. Om voor een bijdrage in aanmerking te komen worden 'regionale deals jeugd' gesloten. Daartoe stellen jeugdzorgregio's in 2018 een driejarig transformatieplan op dat zowel aansluit op de doelen van het programma 'Zorg voor de jeugd' als op de lokale en regionale ontwikkelingen. Gemeenten ontvangen de bijdrage in de vorm van een decentralisatie-uitkering uit het gemeentefonds.

¹⁷ <https://transitieautoriteitjeugd.nl/files/vierde-jaarrapportage-taj-2018-03-28.pdf>

¹⁸ <https://vng.nl/files/vng/zorgvoordejeugd.pdf>

6. Regionale ontwikkelingen

Tot 2014 bestond de jeugdzorgregio uit de gemeenten Blaricum, Hilversum, Laren, Wijdmeren, Naarden, Bussum, Muiden, Huizen en Weesp. In 2014 sloten Weesp en Wijdmeren zich aan bij de jeugdzorgregio Stichtse Vecht. Sinds 2017 zijn Weesp en Wijdmeren weer aangesloten bij jeugdzorgregio Gooi en Vechtstreek. Eemnes valt onder jeugdzorgregio Eemland. Bovendien waren Bussum, Naarden en Muiden tot 2015 aparte gemeenten. In 2016 zijn de gemeenten gefuseerd tot Gooise Meren. De komende jaren zal de jeugdzorgregio opnieuw veranderen door de fusie van Weesp met Amsterdam.

Sinds de decentralisatie (2015) bestaat de jeugdzorgregio Gooi en Vechtstreek dan ook uit verschillende gemeenten. De samenstelling was en is als volgt:

- 2015: Blaricum, Hilversum, Laren, Naarden, Bussum, Muiden, Huizen
- 2016: Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Blaricum
- 2017: Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Blaricum, Weesp en Wijdmeren

De samenstelling van de jeugdzorgregio heeft – logischerwijs – invloed op het aantal jongeren in de regio. In onderstaande tabel is het aantal jongeren weergegeven in de jeugdzorgregio Gooi en Vechtstreek. Hierin valt op dat de jeugdzorgregio Gooi en Vechtstreek groeiende is in het aantal jongeren tot 18 en 23 jaar. Deels doordat afzonderlijke gemeenten groeiend zijn en deels doordat in 2017 de jeugdzorgregio is uitgebreid met gemeenten Weesp en Wijdmeren.

<u>2015</u>	Tot 18 jaar	Tot 23 jaar	<u>2016</u>	Tot 18 jaar	Tot 23 jaar	<u>2017</u>	Tot 18 jaar	Tot 23 jaar
Blaricum	1847	2230	Blaricum	1942	2322	Blaricum	2100	2514
Bussum	7565	8929	Gooise Meren	13299	15692	Gooise Meren	13336	15833
Hilversum	17786	22095	Hilversum	18075	22411	Hilversum	18212	22649
Huizen	8384	10544	Huizen	8365	10473	Huizen	8194	10361
Laren	2078	2463	Laren	2138	2528	Laren	2181	2587
Muiden	1320	1598				Weesp	3678	4560
Naarden	4318	5009				Wijdmeren	4583	5747
Totaal	43298	52868	Totaal	43819	53426	Totaal	52284	64251

Tabel 11: aantal jongeren in jeugdzorgregio Gooi en Vechtstreek

7. Concluderend

De Jeugdwet evenals internationale verdragen en het regionale beleid sociaal domein bieden kaders waarbinnen dit project opereert. Bovendien bieden uitgebrachte evaluaties en transitie rapporten informatie waar we op voort kunnen bouwen. Het actieprogramma 'Zorg voor Jeugd' biedt bovendien mogelijkheden om financiën beschikbaar te krijgen voor pilots die bij kunnen dragen aan het maken van de beweging van de transformatie. De regionale ontwikkelingen en het aantal inwoners per gemeente is van belang om kwantitatieve gegevens te kunnen plaatsen.

Bijlage 3: Overzicht gesprekken t.b.v. kwalitatieve analyse

Wanneer	Met wie
20 februari 2018	Youké
14 maart 2018	Leger des Heils
22 maart 2018	Uitvoeringsdienst Hilversum
27 maart 2018	Gesprek JIM + begeleider
5 april 2018	Uitvoeringsdienst Gooise Meren
9 april 2018	Raad voor de Kinderbescherming
9 april 2018	Uitvoeringsdienst Huizen
12 april 2018	Uitvoeringsdienst Wijdmeren
18 april 2018	Jeugd- en gezinsbeschermers (GI)
23 april 2018	De Bascule
30 april 2018	Sherpa
30 april 2018	GGZ Centraal Friesland
2 mei 2018	Ervaringsdeskundige inwoner
3 mei 2018	Uitvoeringsdienst Weesp
7 mei 2018	Veilig Thuis
16 mei 2018	CenA team (Anneke Boeser en Rik Post)
16 mei 2018	Kwintes
18 mei 2018	GGZ Centraal Friesland (locatie bezoek)
24 mei 2018	Intermetzo
24 mei 2018	William Schrikker JB JR (GI)
4 juni 2018	Spirit!

Verschillende gesprekken zijn gevoerd met pleegkinderen en -ouders, waarbij ook residentieel verblijf is besproken.

Bijlage 4: Verslag bijeenkomst met aanbieders

Wanneer: 18 juni 2018, 15.00-17.00 uur

Aanwezige organisaties: GGZ Centraal Friesland, De Bascule, Intermetzo, Sherpa, Kwintessence, Youké, Leger des Heils en Spirit, gemeenten en Regio

Aanwezige gemeenten: Gooise Meren, Huizen, Hilversum, Regio.

Korte toelichting project Verblijf

Hoewel gemeenten en aanbieders uitgangspunten voor het terugdringen van residentiële zorg hebben vastgesteld, ontbreekt het binnen regio Gooi en Vechtstreek aan een lange termijn beleid gericht op verblijf, alsmede goede afspraken over hoe dit wordt vormgegeven en wanneer. In 2018 onderzoekt Regio Gooi en Vechtstreek binnen het project 'verblijf' op welke wijze 24-uursvoorzieningen jeugd moeten worden georganiseerd en bekostigd. Hierbij richten we ons niet alleen op 24-uursvoorzieningen, maar juist ook op alternatieven voor 24-uursvoorzieningen die ingezet kunnen worden.

Huidige situatie 24-uursvoorzieningen jeugd in regio Gooi en Vechtstreek

In de bijlage is de powerpoint presentatie toegevoegd. De conclusie op regionaal niveau is dat de beweging van de transformatie en de genoemde intenties in het regionale transitiearrangement jeugd Gooi en Vechtstreek (nog) niet op gang komt.

- Over het algemeen wordt het geschetste beeld herkend. Sommige cijfers vragen een nadere analyse, maar het beeld wordt herkend. Het beeld rondom de cliëntroutes en de opgehaalde informatie uit de verschillende gesprekken wordt herkend.
- We hebben niet alle cijfers compleet. In 2015 en 2016 werd er met subsidierelaties gewerkt en op een andere manier geregistreerd; hierdoor is een vergelijking niet mogelijk. In deze gevallen zijn de cijfers uit 2015 en 2016 weggelaten.
- De cijfers moeten nogmaals nagelopen worden; zijn crisisplaatsingen wel of niet meegenomen in de aantallen en de verblijfsduur? Kloppen de verblijfsdagen? → *De cijfers zijn nogmaals gecontroleerd en nuancering toegevoegd.*

Aanbieders geven aan dat de volgende punten nog ontbreken:

- Organisaties hebben zelf wel ingezet op de transformatie, bijvoorbeeld door groepen te sluiten.
- Veranderende problematiek in de regio van jeugdigen en ouders, bijvoorbeeld door toename vluchtelingen (getraumatiseerde gezinnen uit oorlogsgebieden).
- Positieve punten mogen ook benoemd worden; aanbieder voelt vrijheid om te regelen wat nodig is.

De vraag wordt gesteld; is dit dan de realiteit of zeggen we nu met z'n allen 'we moeten minder residentieel?'. Iedereen noemt dat minder residentieel nodig is!

Oplossingslijnen en randvoorwaarden

In het tweede deel van de bijeenkomst zijn we in groepen uiteen gegaan om te bespreken welke oplossingslijnen er worden gezien en welke randvoorwaarden daarvoor georganiseerd moeten worden. Hieronder zijn de besproken punten uit de sub-groepen weergegeven.

Groep A

1. JeugdzorgPlus wordt geleidelijk afgebouwd. Men is bezig om integrale dagprogramma's te ontwikkelen.
2. Bij crisis sneller aanpakken en doorpakken, meer kans om te veranderen wanneer alle betrokkenen (ouders/systeem en verwijzer) nauw betrokken worden. De ervaring leert ons dat ouders/kind nog veel ruimte krijgen. Verwijzers moeten met ouders in dialoog gaan om naar andere oplossingen te zoeken in plaats van het realiseren van een uithuisplaatsing.
3. De huidige financiering van 24-uurs verblijf is voor aanbieders een groot probleem in het bijzonder voor de J-GGZ. De financiering remt de innovatie en creativiteit om de duur van het verblijf te verkorten.
4. De analyse moet nog scherper worden gemaakt. Kijk goed naar de beweging in het veld die zich de afgelopen drie heeft voorgedaan. Percentage gedwongen en vrijwillig kader toevoegen

- en ontwikkelingen van organisaties (bijvoorbeeld in de J-GGZ is men van 70 naar 24 plekken gegaan, Youké van 30 naar 7 plekken etc.)
5. Investeer in het jonge kind 0-5 jaar met ontwikkelingsachterstand (hechtingsproblematiek, autisme, adhd etc.) en biedt ouders handvatten hoe hiermee om te gaan. Vorm geven aan de primaire, secundaire en tertiaire preventie.
 6. De problematiek van jeugdigen en ouders in de regio is aan het veranderen: een toename van het aantal ouders met LVB, getraumatiseerde kinderen/ouders uit oorlogsgebieden, cultuurverschillen etc.
 7. Aanbieders willen gebruikmaken van elkaars expertise. Gemeenten moeten dit proces nog beter stimuleren en faciliteren.

Groep B

In ons gesprek zijn de drie sturingsinstrumenten doorgesproken:

- a. De wettelijke verwijzers
- b. De aanbieders
- c. Inkoop/ gemeenten

Per sturingsinstrument zijn vervolgens verbeterpunten en oplossingslijnen besproken.

Algemeen

Ambitie wordt onderschreven. Deze SMART formuleren. Ambitie hebben we gezamenlijk al tientallen jaren: een kind zo thuis mogelijk, een kind nooit in gesloten setting.

Vertrouwen op elkaars expertise (die van de aanbieders en die van de verwijzers vice versa) is nodig. Met name wat betreft aspect "veilig genoeg".

Wettelijke verwijzers

- Minder snel verblijf inzetten, meer vertrouwen in de veiligheid bij ambulant.
- Meer preventie voor 0-4 jaar en 4-12 jaar
- Eerder ambulant inzetten om verblijf te voorkomen
- Eerder in gesprek met advies vraag bij ter zakekundige aanbieders
- Vertrouwen tussen verwijzer en aanbieder
- Relatie leggen met het domein wonen/schulden
- Beschikking duurt lang
- Zorgen dat het op de juiste plek komt. Triage bij crisis en goed proces bij verwijzingen
- Overzicht in wat er is en kennis en vaardigheden hebben om met dit soort casussen om te gaan
- Procesregie meer body: eerder de diverse betrokken aanbieders met elkaar bij een casus om de tafel zetten.

Aanbieders

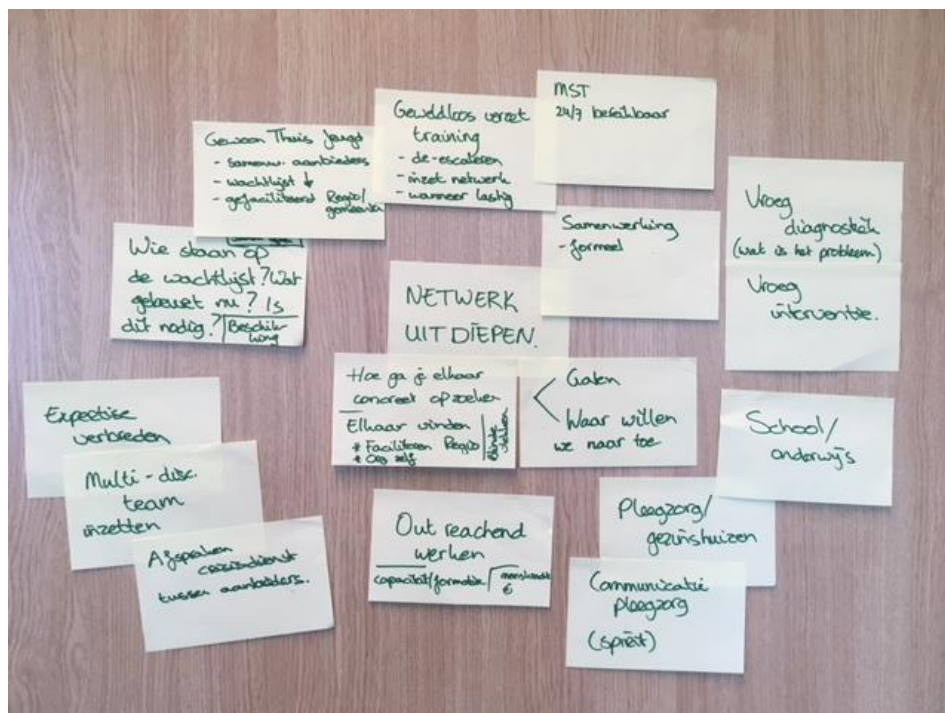
- Meer samenwerking
- Blijven ontwikkelen en innoveren; verdere innovatie ambulant, is geld voor nodig
- Sturen op korte doorlooptijden
- Weten wat andere aanbieders doen en wat hun expertise is
- Eerder maatregelen nemen om kinderen/jeugdigen die al uit huis zijn niet te laten wegllopen als ze ca 16-17 zijn. Willen ze niet uit oog verliezen/dak- en thuisloos laten worden met grote schulden.

Inkoop/gemeenten

- Harde afspraken maken over de afbouw, doorlooptijden en hierop sturen
- Ambulant hoeft niet goedkoper te zijn dan verblijf
- Afbouw verblijf en opbouw ambulant zo goed mogelijk op elkaar afstemmen: geen kind tussen wal en schip.
- Inzicht en overzicht hebben in alternatieven
- Meer gezinshuizen in de regio: die setting is beter dan een instelling. Jeugdigen minder geneigd tot wegllopen en staan meer open voor hulp en ondersteuning na hun 18 e.
- Open house verlaten en inkopen op beschikbaarheid. Dan kan bv gedacht aan een hoofdaannemer plus een aantal onderaannemers. Want de aard van de problematiek van de jeugdigen vraagt wel een specifieke aanpak. (bv. Een LVB er heeft andere aanpak nodig dan een GGZ.)
- Financiële middelen beschikbaar stellen voor innovaties

Groep C

- Netwerk uitdiepen; hoe ga je elkaar concreet opzoeken? Belangrijk om elkaar te vinden. Weten wat expertise is (waar ben je wel van, waar ben je niet van) van eigen organisatie en andere organisaties. Verantwoordelijkheid van organisaties én gemeenten/ Regio kunnen hierin faciliteren. Idee is netwerkbijeenkomsten, bv gericht op bepaalde thema's om daar samen met elkaar over in gesprek te gaan. Regio kan bv. 'gaten' zien in de analyses, daarop inzetten.
- Wachtlijsten onder de loep nemen; wie staan op de wachtlijst? Wat gebeurt er nu? Is bv. Beschermd wonen echt nodig? Met verschillende expertises de wachtlijst onder de loep nemen.
- Expertise verbreden; aanbieders eerder betrekken bij bepaalde casussen. Om mee te denken.
- Outreachend werken is belangrijk. Hier wel realistisch in zijn, want het vraagt wat van bijv. capaciteit/formatie van organisaties. Hiervoor is geld nodig.
- Pleegzorg en gezinshuizen versterken. Gebruik maken van elkaars kennis bijv. rondom communicatie.
- Inzetten op vroeg interventie en vroegdiagnostiek
- Voorbeelden van innovaties:
 - o Gewoon Thuis Jeugd; samenwerking tussen verschillende aanbieders, o.a. Kwintess. Gericht op naar beneden brengen van wachtlijst. Faciliteren door Regio
 - o Geweldloos verzet training (Bascule); gericht op de-esaleren en inzet van netwerk.
- School/onderwijs moet betrokken worden in deze casussen. Zij hebben een belangrijke rol.



Vervolg

- Richting wordt verder vormgegeven met teamleiders en directies gemeentelijke uitvoeringsdienst en bestuurders
- Projectgroep werkt voorstel verder uit
- Bijeenkomst met aanbieders waar concreter voorstel wordt voorgelegd
 - Maandag 15 oktober, 15.00-17.00 uur
- Streven is eind 2018 een voorstel toekomstige inrichting ter besluitvorming in te dienen